

ITÄ-SUOMEN
YLIOPISTO

Terveystieteiden tiedekunta

ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUSOPAS 2015 – 2017

(voimassaoloaika 1.8.2015 – 31.7.2017)

Sisällys

ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUSOPAS 2015 – 2017	1
ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUS	4
ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUSTA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET 1.8.2015–31.7.2017.....	4
1 HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO.....	4
2 OPINTO-OIKEUDEN MYÖNTÄMINEN JA LÄSNÄOLOILMOITUS.....	6
3 KOULUTUKSEN TAVOITTEET JA RAKENNE	6
4 ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN SUORITTAMINEN	8
4.1 Käytännön palvelu ja toimipaikkakoulutus.....	8
4.2 Koulutusta ja palveluja koskevia yleisiä määräyksiä.....	8
4.3 Kriteerit yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen hyväksymiselle	12
4.4 Arviointi ja erikoistuvan hammaslääkärin ohjaus.....	14
4.5 Teoreettinen koulutus	14
4.6 Moniammatillinen johtamiskoulutus osana erikoishammaslääkäri-koulutusta.....	17
4.7 Valtakunnallinen erikoishammaslääkärikuulustelu	17
4.8 Muut kuulustelut	19
5 VOIMASSA OLEVA LAINSÄÄDÄNTÖ	20
6 OPINTOSUORITUSTEN HYVÄKSYMINEN JA TODISTUKSEN HAKEMINEN	20
7 LAILLISTAMINEN ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN JÄLKEEN	21
8 KOULUTUSOHJELMAKUVAUKSET	22
HAMMASLÄÄKETIETEELLISEN DIAGNOSTIIKAN KOULUTUSOHJELMA	22
PAINOTUSALA: SUUPATOLOGIA	22
HAMMASLÄÄKETIETEELLISEN DIAGNOSTIIKAN KOULUTUSOHJELMA	25
PAINOTUSALA: SUURADIOLOGIA (HAMMASLÄÄKETIETEELLINEN RADIOLOGIA)	25
HAMPAISTON OIKOMISHOIDON KOULUTUSOHJELMA	28
KLIINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA.....	30
PAINOTUSALA: LASTEN HAMMASHOITO.....	30
KLIINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA.....	32
PAINOTUSALA: PARODONTOLOGIA.....	32
KLIINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA.....	34
PAINOTUSALA: KARIOLOGIA JA ENDODONTIA	34
KLIINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA.....	36
PAINOTUSALA: PROTETIIKKA JA PARENTAFYSIOLOGIA.....	36
TERVEYDENHUOLTO	38

SUU- JA LEUKAKIRURGIA.....	40
ASETUS 56/2015	44

ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUS

ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUSTA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET 1.8.2015–31.7.2017

Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset ovat tiedekuntaneuvoston hyväksymät määräykset koulutuksen suorittamisesta, ja ne koskevat kaikkia erikoisalaja ja kaikkia erikoistuvia. Pysyväismääräysten lisäksi erikoistuva suorittaa koulutuksensa oman erikoisalansa koulutusvaatimusten mukaisesti.

Pysyväismääräykset ja erikoisalakohtaiset vaatimukset ovat sitovat, ja niitä noudattavat kaikki erikoistumiskoulutuksen parissa toimivat henkilöt (niin erikoistuvat, opetushenkilökunta, vastuuhenkilöt kuin hallintohenkilökunta).

1 HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO

Erikoishammaslääkärikoulutus voidaan suorittaa Helsingin, Itä-Suomen, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistoissa. Varsinainen päätävä erikoishammaslääkärikoulutuksessa on Sosiaali- ja terveysministeriöllä ja koulutusyksiköillä. Muut viranomaiset ja toimielimet ovat neuvoa-antavia ja niiden tehtävänä on koulutuksen kehittäminen ja koordinointi. Seuraavassa on koottu eri toimijoiden sekä myös erikoishammaslääkärikoulutuksen kannalta keskeisten erikoistuvan hammaslääkärin, koulutuksen vastuuhenkilön ja kouluttajan tehtävät.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on ylin ohjaava viranomainen erikoistumiskoulutuksessa. STM antaa asetuksen erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta. Asetuksessa säädetään koulutusohjelmista, niiden pituuksista, koulutukseen ottamisesta ja suorittamisesta ja siitä missä yliopistoissa erikoistumiskoulutuksen voi suorittaa.

Sosiaali- ja terveysministeriön alainen Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) myöntää hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinnon jälkeen hakemuksesta oikeuden harjoittaa hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Myös erikoishammaslääkärin koulutuksen suorittaneet hakevat Valviralta erikoishammaslääkärin ammatinharjoittamisoikeutta.

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja ja tehdä aloitteita terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta, ammattitoiminnasta ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/94 ja 1030/2000).

Valtakunnallinen erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksen koordinaatiojaosto

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunnan yhteydessä itsenäisesti toimivan koordinaatiojaoston, jonka tehtävänä on arvioida kansallisia erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksen tarpeita, sekä tehdä aloitteita koulutuksen kehittämiseksi. Jaoston kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Erikoistuvan hammaslääkärin edellytetään tutustuvan koulutuksen pysyväismääräyksiin ja oman erikoisalansa vaatimuksiin sekä osallistuvan henkilökohtaisen koulutussuunnitelman laatimiseen sekä lokikirjan pitämiseen saamastaan koulutuksesta. Lisäksi hänen tulee osallistua oman oppimisensa arviointiin ja koulutuksen kehittämiseen.

Koulutusohjelman vastuhenkilö toimii oman koulutusohjelmansa osalta asiantuntijana ja vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta. Vastuhenkilö tekee henkilökohtaiset koulutussuunnitelmat yhteistyössä erikoistujien kanssa, hyväksyy ne ja seuraa koulutuksen edistymistä. Lisäksi vastuhenkilö kehittää arviointia ja seuraa sen toteutumista.

Kouluttaja on koulutusohjelman vastuhenkilön nimeämä. Hän vastaa osaltaan koulutuksen toteutumisesta ja osallistuu arviointiin. Lääketieteen tieteenalayksikkö myöntää yliopistosairaalan ulkopuoliselle koulutuspaikalle koulutusoikeuden ja nimeää kouluttajan. Kouluttaja vastaa koulutuspaikan koulutusedellytyksistä ja osallistuu arviointiin.

Erikoislääkärikoulutuksen toimikunnan tehtävänä on vastata erikoishammaslääkäri-koulutuksen kehittämisestä ja koordinoinnista Itä-Suomen yliopiston vastuualueella. Toimikunta käsittelee erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin tutkintoon liittyviä asioita ja ohjaa koulutuksen käytännön toteutumista ja vastaa yleislääketieteen erityiskoulutuksesta ja erikoislääkärien lisäkoulutusohjelmista.

Alueelliset neuvottelukunnat toimivat yliopistojen yhteydessä alueellisina yhteistyöeliminä lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen määrällisessä ja laadullisessa kehittämisessä. Neuvottelukunnissa ovat edustettuina yliopisto sekä sen erityisvastuualueen yliopistollinen keskussairaala, sairaanhoitopiirit, perusterveydenhuolto, suun terveydenhuolto, aluehallintovirasto ja opiskelijat.

Koulutusyksiköjen (eli yliopistojen lääketieteellistä opetusta antavat yksiköt) hyväksyvät erikoistumaan hakeutuvat koulutusohjelmiin, hyväksyvät koulutussuunnitelmat, nimeävät vastuhenkilöt, kouluttajat ja kuulustelijat, käsittelevät palveluja ym. opintoja koskevia asioita sekä antavat todistukset suoritettusta koulutuksesta.

Yliopistollisissa sairaaloissa ja muissa koulutuspaikoissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimukset, suoritetaan erikoistuvien valinnat koulutusvirkoihin. Erikoistuvan hammaslääkärin valinnasta koulutusvirkaan neuvotellaan vastuhenkilön kanssa.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) myöntää hammaslääketieteen lisenssiaatin tutkinnon jälkeen hakemuksesta oikeuden harjoittaa hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Myös erikoishammaslääkärin tutkinnon suorittaneet hakevat Valviralta ammatinharjoittamisoikeuksia. Valvira rekisteröi erikoishammaslääkäritutkinnot ja antaa pyynnöstä todistuksen erikoishammaslääkärin oikeudesta.

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunnan (TANK) tehtävänä on antaa lausuntoja ja tehdä aloitteita terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta, ammattitoiminnasta ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/94 ja 1030/2000).

2 OPINTO-OIKEUDEN MYÖNTÄMINEN JA LÄSNÄOLOILMOITUS

Erikoistumiskoulutusta säätelevän asetuksen (56/2015) mukaisesti erikoishammaslääkärikoulutukseen voidaan ottaa henkilö, joka on saanut Suomessa oikeuden tai luvan harjoittaa hammaslääkärin ammattia laillistettuna hammaslääkärinä ja joka on työskennellyt päätoimisesti hammaslääkärin kliinisissä tehtävissä vähintään kaksi vuotta. Jos työskentely hammaslääkärin tehtävissä suoritetaan osa-aikaisesti, pitenee vastaavasti vaadittava palvelusaika. Opinto-oikeutta ei voida myöntää rajoitetun luvan perusteella, eli jos laillistus on määräaikainen ja/tai johonkin tiettyyn sairaalaan/terveyskeskukseen sidottu.

Opinto-oikeutta anotaan yliopistolta, jonka vastuualueella erikoishammaslääkärikoulutus on tarkoitus suorittaa. Opinto-oikeus myönnetään kerrallaan vain yhteen koulutusohjelmaan.

Muulla kuin Suomessa hammaslääkärin tutkinnon suorittaneelta edellytetään lisäksi todistuksella osoitettu vähintään tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito. Hyväksyttäviä kielitodistuksia ovat Opetushallituksen järjestämä yleinen kielitutkinto (taso 3-4, keskitaso) tai Valtiohallinnon kielitutkinto (tyydyttävät tiedot). Lisäksi hyväksytään Kesäyliopiston suomenkielenkurssi (taitotaso 6-9) tai muulla tavalla osoitettu vastaavan tasoinen kielitaito.

Erikoishammaslääkärikoulutukseen haluavat jättävät opinto-oikeushakemuksensa tiedekuntaan. Ilmoittautuminen erikoisalalle ei takaa opinto-oikeuden saamista. Erikoistumisvirkoihin pääsy ja niissä toimiminen edellyttää henkilön soveltuvuutta kyseiselle erikoisalalle. Valinta erikoistumistoimiin tapahtuu terveyspalvelujärjestelmässä ja terveyskeskuksissa yhteistyössä koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa.

Erikoistuva suorittaa koulutuksensa niiden koulutusvaatimusten mukaan, jotka ovat voimassa opiskeluoikeuden myöntämisaikana. Opiskelupaikan vastaanottamalla erikoistuva sitoutuu noudattamaan koulutuksesta annettuja ohjeita ja määräyksiä sekä noudattamaan opinto-opiaan vaatimuksia.

Erikoistuvan hammaslääkärin on ilmoitauduttava joka lukuvuosi läsnä- tai poissaolevaksi Opintopalveluihin 15.9. mennessä. Läsnäolevaksi pitää ilmoittautua niinä lukukausina, joina nauttii opetusta, saa säännöllistä ohjausta, suorittaa teoreettista kurssia, osallistuu kuulusteluun tai hakee todistusta suoritetusta koulutuksesta.

3 KOULUTUKSEN TAVOITTEET JA RAKENNE

Koulutuksen tavoitteet

Erikoishammaslääkärin koulutuksen tavoitteena on perehdyttää hammaslääkäri erikoisalansa tieteelliseen tietoon ja tiedonhankintaan sekä antaa hänelle valmiudet alansa erikoishammaslääkärin tehtäviin, ammattitaidon ylläpitämiseen ja erikoisalansa kehittämiseen sekä toimimiseen erikoishammaslääkärinä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Koulutuksen tulee antaa erikoishammaslääkärille valmiudet hallita vaativia diagnostisia menetelmiä sekä suunnitella ja toteuttaa erikoisalansa vaativa sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito yksilö- ja väestötasolla. Koulutuksen tavoitteena on lisäksi, että hammaslääkäri perehtyy terveydenhuollon suunnitteluun, hallintoon, johtamiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön (A56/2012).

Koulutuksen rakenne

Erikoishammaslääkärikoulutuksen aloittamisen edellytyksenä on hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinto, laillistaminen sekä kahden vuoden työskentely päätoimisessa kliinisessä hammaslääkärin tehtävässä.

Koulutus jakaantuu 1) teoreettiseen opetukseen, 2) käytännön koulutukseen ja toimipaikkakoulutukseen, 3) lähijohtajakoulutukseen, 4) oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin sekä 5) valtakunnalliseen kuulusteluun.

	Valtakunnallinen kuulustelu	
	Johtamiskoulutus (10 op)	
	Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus	
	Säännölliset arvioinnit	
	Toimipaikkakoulutus 2 - 5 h/viikko	
3 vuoden Koulutusohjelmat ⇒	Terveyskeskuspalvelu 9 kk	Yliopistosairaalapalvelu, terveyskeskuspalvelu tai muu yliopiston hyväksymä palvelu

	Valtakunnallinen kuulustelu	
	Johtamiskoulutus (10 op)	
	Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus	
	Säännölliset arvioinnit	
	Toimipaikkakoulutus 2-5 h/viikko	
Suu- ja leukakirurgian koulutusohjelma (6 vuotta) ⇒	Terveyskeskuspalvelu 9 kk	Yliopistosairaalapalvelu tai muu yliopiston hyväksymä palvelu
	Vähintään puolet koko koulutusajasta tulee suorittaa yliopistollisen sairaalan ulkopuolella, lukuun ottamatta suu- ja leukakirurgian ja hammaslääketieteellisen diagnostiikan koulutusohjelmaa	

4 ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN SUORITTAMINEN

4.1 Käytännön palvelu ja toimipaikkakoulutus

Erikoishammaslääkärikoulutuksen tulee olla suunniteltua ja ohjattua. Erikoistuva osallistuu kliiniseen työhön potilaita hoitavana tai tutkivana tai potilasnäytteiden tutkimisesta huolehtivana hammaslääkärinä tai toimimalla muissa hammaslääketieteen tai terveydenhuollon asiantuntemusta vaativissa tehtävissä. Täten hän hankkii erikoisalansa käytännön taidot asianomaisen yksikön palveluksessa olevan kouluttajan valvonnassa.

Terveyskeskuspalvelu, erikoisan koulutus ja yliopistosairaalan ulkopuolinen palvelu

Asetuksen 56/2015 7 §:n mukaan koulutusajasta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistollisen sairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään yhdeksän kuukautta terveyskeskuksessa. Sääntö ei koske terveyskeskuksessa suoritettavaa koulutusaikaa lukuun ottamatta hammaslääketieteellisen diagnostiikan eikä suu- ja leukakirurgian koulutusohjelmaa. Kolmen vuoden koulutusohjelmissa yliopistosairaalapalvelua voi suorittaa maksimissaan 18 kuukautta. Koulutusohjelman vastuhenkilö päättää oppialakohtaisesti yliopistosairaalapalvelun määrästä.

Yliopisto voi myöntää erikoisalakohtaisesti luvan poiketa edellä mainitusta yliopistollisen sairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutuksen kestoa koskevasta vaatimuksesta, jos keskussairaalat tai muut sairaalat eivät voi osoittaa koulutuspaikkaa kohtuullisen ajan kuluessa. Ennen luvan myöntämistä yliopiston on pyydettävä lausunto erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen alueelliselta neuvottelukunnalta. Lupa voidaan myöntää enintään kolmen vuoden ajaksi.

Käytännön koulutusta (yliopistosairaalan ulkopuolista koulutusta) voi suorittaa ainoastaan koulutusohjelman hyväksymässä koulutusvirassa, -toimessa tai -tehtävässä. Mikäli koulutusta suoritetaan sijaisuuksissa, koulutuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että erikoistuvalla hammaslääkärille on myönnetty opinto-oikeus ja että erikoistuva hammaslääkäri osallistuu yliopiston järjestämään teoreettiseen koulutukseen vastuuhenkilön kanssa sovitulla tavalla.

4.2 Koulutusta ja palveluja koskevia yleisiä määräyksiä

Palveluita koskevat erikoisalakohtaiset koulutusvaatimukset on määritelty koulutusohjelmakuvauksissa.

Erikoishammaslääkärikoulutukseen voidaan hyväksyä palveluita ja muita suorituksia (kuten teoreettinen koulutus), jotka on suoritettu hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja sitä seuranneen laillistuksen jälkeen. Laillistuksen tulee olla voimassa koko erikoistumisen ajan. Mikäli laillistuksessa on katkoksia, ei niiltä ajoilta voida hyväksyä palvelua eikä muita suorituksia koulutukseen.

Ulkomailla hammaslääkärin tutkinnon suorittaneella erikoistujalla tulee olla voimassa oleva lupa toimia hammaslääkärinä Suomessa.

Opiskelija suorittaa koulutuksensa niiden opinto-oppaan erikoisalakohtaisten koulutusvaatimusten mukaisesti, jotka ovat olleet voimassa opinto-oikeuden myöntämishetkellä. Pysyvää määrääyksiä päivitetään kahden vuoden välein, ja niiden vaatimukset koskettavat kaikkia opiskelijoita riippumatta opinto-oikeuden myöntämisaikakohdasta

Palveluajat

Erikoishammaslääkärikoulutus (sekä terveyskeskuspalvelu että erikoisalan palvelut) suoritetaan ensisijaisesti kokopäivätyössä. Mikäli palvelulle asetetut tavoitteet saavutetaan, se on mahdollista suorittaa myös osittain osapäiväisenä. Osa-aikainen palvelu on kuitenkin oltava vähintään 50 % kokopäiväisestä palvelusta (esimerkiksi vähintään 18,5 tuntia/viikko). Tällöin koulutusaika vastaavasti pitenee.

Kahta tai useampaa alle 50 %:lla työajalla samalla ajanjaksolla tehtyä palvelujaksoa ei voi yhdistää siten, että ne muodostavat yhteensä 100 % palvelusuhteen. Jos esimerkiksi yksi palvelujakso on samalla ajanjaksolla 60 % kokopäiväisestä palvelusta ja jälkimmäinen 40 % kokopäiväisestä palvelusta, ainoastaan ensimmäinen (eli 50 % kokopäiväisestä palvelusta ylittävä) palvelu hyväksytään. Mikäli palvelujaksot ovat molemmat 50 % ja 50 %, voidaan molemmat palvelujaksot hyväksyä. Osa-aikaisesta palvelusta tulee sopia etukäteen koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa, mikäli yli puolet koulutuksesta suoritetaan osa-aikaisena. Lyhin erikoiskoulutukseksi hyväksyttävä yksittäinen palvelujakso on yksi kuukausi (kalenterikuukausi tai 30 päivää).

Keskeytyksien vaikutus

Kunakin koulutusvuonna (kalenterivuonna) sairaudesta tai muusta pätevistä syistä pidetystä virkavapaudesta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta ja opintovapaasta tentin lukua varten voidaan lukea koulutukseen yhteensä yksi kuukausi, mikäli virkamääräys on voimassa. Yhteen raskauteen tai adoptioon liittyvästä äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaasta voidaan lukea koulutukseen yhteensä vain kuukausi, vaikka loma/vapaat jakautuisi eri vuosille. Yksityisasian vuoksi otettu virkavapaus pidentää palvelua virkavapauden ajan.

Keskeytyspäiviksi **ei lasketa** mm. seuraavia:

1. Vuosilomapäivät
2. Lomarahavapaat
3. Säästövapaat (palkalliset)
4. Aktiivivapaat
5. Päivystysvapaat
6. Täydennyskoulutus (työn edellyttämä/palkallinen)
7. Ulkomainen koulutus (palkallinen)

Jos aktiivivapaiden tai muiden yllämainittujen vapaiden määrä on poikkeuksellisen suuri, on erikoisalan vastuuhenkilön varmistuttava siitä, että koulutuksen oppimistavoitteet saavutetaan. Tarvittaessa erikoisalan vastuuhenkilö voi määrätä lisäpalvelua, mikäli todetaan, että opiskelija ei ole saavuttanut jaksolle asetettuja oppimistavoitteita.

Kun mm. seuraavien päivien yhteenlaskettu **määrä ylittää 30 päivää kalenterivuodessa**, vähennetään ylimenevä aika suoraan palvelusta:

1. Sairausloma (palkallinen)
2. Tilapäinen hoitovapaa (palkallinen/palkaton)
3. Pakottavat perhesyyt
4. Äitiysloma, isyysloma, vanhempainvapaa (palkallinen/palkaton)
5. Opintovapaalain mukainen opintovapaa

6. Opiskelu (palkaton)
7. Lukuloma kuulustelua varten
8. Puolustusvoimien kertausharjoitukset
9. lomautukset/säästösyöt

Seuraavat **päivät vähennetään suoraan palvelusta:**

1. Yksityisasiä (palkaton)
2. Virkavapaus/työloma (palkallinen/palkaton)
3. Sairausloma (palkaton)
4. Hoitovapaa (palkaton)
5. Vuorotteluvapaa (palkaton)
6. Sopeuttamisvapaa

Muissa viroissa suoritettu palvelu

Erikoishammaslääkärikoulutukseen sisällytettäviä palveluita suoritetaan yliopiston hyväksymässä koulutusvirassa, -toimessa tai -tehtävässä. Kolmen vuoden koulutusohjelmissa puolet palvelusta (18 kk) tulee suorittaa yliopistollisen keskussairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa. Kolmen vuoden koulutusohjelmissa yliopistosairaalapalvelua voi suorittaa maksimissaan 18 kuukautta. Koulutusohjelman vastuhenkilö päättää oppialakohtaisesti yliopistosairaalapalvelun määrästä.

Koulutuksen vastuhenkilön hyväksymä palvelu erikoishammaslääkärin pätevyyttä edellyttävässä virassa, toimessa tai tehtävässä hyväksytään erikoiskoulutukseksi edellyttäen, että erikoistuva hammaslääkäri osallistuu varsinaisissa koulutusviroissa oleville tarkoitettuun koulutukseen ja että hänellä on kouluttaja.

Toimimista yliopiston opettajan, yliopistonlehtorin, kliinisen opettajan, assistentin tai päätoimisen tuntiopettajan virassa tai muuta kliinistä toimintaa hyväksytään erikoistumiskoulutukseen tapauskohtaisesti palvelujen sisällön perusteella erikoisalan vastuhenkilön päätöksellä. Opettajana/lehtorina/assistenttina toimiminen ei korvaa pakollista 9 kuukauden terveyskeskuspalvelua.

Toisen yliopiston erikoistumisvirassa suoritettu palvelu voidaan hyväksyä ko. koulutusohjelman vaatimusten mukaiseksi palveluksi. Palvelujaksoista on esitettävä työtodistukset, joista käy ilmi palvelussuhdeaika, mahdollinen osa-aikaisuus sekä kaikki keskeytykset. Mikäli keskeytyksiä ei ole, tulee siitä olla maininta työtodistuksessa

Ammatinharjoittajana toimiminen

Erikoisalan vastuhenkilö voi hyväksyä ammatinharjoittajana toimimisen, jos koulutuksen sisältövaatimukset ja oppimistavoitteet on saavutettu ja jos työ on suoritettu tiedekunnan hyväksymässä koulutuspaikassa. Ammatinharjoittajana toimimisesta tulee neuvotella/sopia etukäteen vastuhenkilön kanssa, jolloin siihen liittyvät järjestelyn ja palvelun hyväksyminen ovat molempien osapuolten tiedossa.

Varusmieslääkärinä toimiminen/siviilipalvelu

Toimiminen varusmieslääkärinä tai siviilipalveluun sisältyvää työskentelyä päätoimisissa lääkärin tehtävissä tiedekunnan hyväksymässä koulutuspaikassa hyväksytään osaksi koulutusta tapauskohtaisesti toimenkuvan perusteella. Varusmieslääkärinä toimimisella ei voi kuitenkaan korvata tutkinnon pakollista 9 kk terveyskeskuspalvelua.

Palveluiden laskeminen

Palveluita voidaan laskea hyväksi tutkintoon vain siihen päivämäärään asti, mihin palvelutodistus on päivätty (esim. jos työsuhde on ollut esim. ajalla 1.1. - 31.3.2010, mutta palvelutodistus on päivätty 15.2.2010, lasketaan palveluita tutkintoon hyväksi ajalta 1.1. - 15.2.2010).

Tutkijana toimiminen

Erikoisalan koulutukseen voidaan hyväksyä tutkijana toimimista enintään 6 kuukautta. Tutkimustyön tulee tukea koulutusohjelman tavoitteiden saavuttamista sekä olla erikoisalaan liittyvää ja vastuuhenkilön puoltamaa. Tutkijana toimiminen ei korvaa pakollista 9 kuukauden terveyskeskuspalvelua.

Palvelu ulkomailla

Osa erikoishammaslääkärin koulutukseen kuuluvasta palvelusta voidaan suorittaa ulkomailla. Erikoisalan vastuuhenkilö päättää ulkomailla tehdyn palvelun hyväksymisestä. Erikoistujan tulee esittää suomen-, ruotsin- tai englanninkielinen työtodistus, josta käy ilmi työskentelyaika, palvelun sisältö ja mahdolliset keskeytykset.

Aikaisempien palveluiden hyväksyminen

Aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisessa ja tunnistamisessa (AHOT) noudatetaan tiedekunnan määräyksiä.

Aiemman erikoishammaslääkärikoulutuksen aikana tai muuten hankittu osaaminen voidaan hyväksyä, mikäli opiskelija osoittaa saavuttaneensa opintojaksolle asetetut oppimistavoitteet. Aiempi erikoishammaslääkärikoulutus Suomessa tai muussa maassa ei oikeuta automaattiseen hyväksi lukemiseen. Tarvittaessa osaamisen varmistamiseksi opiskelijalle voidaan määrätä kuulustelu, haastattelu, lisäpalvelua tms. erikoisalan vastuuhenkilön harkintansa mukaan tarpeelliseksi katsomiaan osaamisen arvioimisen keinoja.

Opiskelijan vastuulla on tehdä esitys hänen aiemmin hankkimansa osaamisen tunnustamisesta.

ENNEN 1.1.2013 opinto-oikeuden saaneita koskee seuraava kappale:

Erikoishammaslääkärikoulutuksesta annetun asetuksen (316/2003, kumottu asetuksella 420/2012, joka tuli voimaan 1.1.2013) mukaisesti yliopisto voi hyväksyä terveyskeskuksessa suoritettavaksi käytännön koulutukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 6 §:n muuttamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1179/2002) tarkoitetun terveyskeskuksen hammaslääkärin tehtävissä suoritettua käytännön palvelun tai sitä vastaavan aiemman terveyskeskuksessa suoritettua palvelun.

Palveluiden on oltava pysyväismääräysten ja tutkintovaatimusten mukaisia.

Palvelujen vanheneminen

Erikoisalan palvelu ja teoreettinen koulutus, joka on suoritettu viimeisten 6 vuoden aikana, hyväksytään palveluksi erikoishammaslääkärin tutkintoa varten. Suu- ja leukakirurgian koulutusohjelmassa hyväksytään palvelu, joka on suoritettu viimeisten 10 vuoden aikana. Valtakunnallinen kuulustelu vanhenee neljässä (4) vuodessa. Lähijohtajapätevyyden antava koulutus ei vanhene. Vanhenemissäännöt koskevat myös toista erikoistumistutkintoa suorittavia. Välipäätös ei estä palveluita vanhenemasta, ts. suoritteet eivät saa olla vanhentuneita tutkintotodistusta haettaessa vaikka erikoistujalla olisi välipäätös.

Pakollinen, kaikille erikoisaloille yhteinen 9 kuukauden terveystieteiden palvelu ei vanhene. Joillakin aloilla tutkintoon voi kuulua palvelua terveystieteiden keskuksessa enemmän kuin 9 kuukautta. Se osa koulutuksesta vanhenee yllä mainittujen vanhenemissääntöjen mukaisesti.

Eriyisestä syystä erikoistuva voi saada pidennystä suoritustensa voimassaoloon (esim. äitiys- ja vanhempainloma, tutkimustyö). Hoitovapaan osalta palvelujen vanhenemisessä voidaan pidennyksenä huomioida äitiys- ja vanhempainrahaan oikeuttava aika.

Koulutusohjelman ja koulutusyksikön vaihtaminen

Koulutusohjelman vaihtaminen tapahtuu samaa menettelyä noudattaen kuin haettaessa ensimmäistä kertaa opinto-oikeutta erikoishammaslääkärin tutkintoon. Vaihtaessaan koulutusyksikköä erikoistuvan hammaslääkärin on sekä ilmoitettava vaihdostaan vanhaan koulutusyksikköön, että haettava opinto-oikeutta uudesta koulutusyksiköstä.

Usean erikoishammaslääkärikoulutuksen suorittaminen

Samaa palvelua on mahdollista hyväksyttävä useampaan tutkintoon, vain jos se on ko. alan tutkinnon vaatimuksien mukaista. Eri erikoishammaslääkärikoulutuksiin kuuluva koulutus on suoritettava vain niiltä osin kuin koulutusvaatimukset ja koulutusohjelma poikkeavat toisistaan. Suoritusten vanhenemista koskevat määräykset ovat voimassa myös tällaisissa tapauksissa. Aiempi erikoishammaslääkäritutkinto ei oikeuta aiempien suoritusten automaattiseen hyväksymiseen, vaikka ne vastaisivatkin vaatimuksia, vaan ne täytyy hyväksyttävä uudelleen uuteen koulutukseen. Suoritukset voidaan hyväksyä, mikäli ne vastaavat uuden koulutusohjelman tutkintovaatimuksia ja voimassa olevia pysyväismääräyksiä.

4.3 Kriteerit yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen hyväksymiselle

Lääketieteellistä opetusta antava yliopistoyksikkö voi hyväksyä kriteerit täyttäviä yliopistosairaalan ulkopuolisia terveydenhuollon yksiköitä koulutuspaikoiksi, jotta voidaan taata riittävien valmiuksien saaminen erikoishammaslääkärikoulutuksen aikana.

Kriteerejä, jotka huomioidaan myönnettäessä koulutusoikeuksia ja koulutusaikaa:

Kouluttajan tulee olla alan erikoishammaslääkäri ja pääsääntöisesti alan dosentti. Kouluttajalla tulisi olla myös pedagogista koulutusta.

Koulutuspaikan resurssit

- tautikirjon tulee olla riittävän monipuolinen ja yliopistosairaalan opetusta täydentävä
- kliinisillä aloilla yksikön tulee päivystää niillä aloilla, joilla päivystys on olennaista, takapäivystyksen tulee olla kunnossa
- yksikössä tulee olla sopiva alan kirjasto, jossa on erikoisalalan tenttivaatimuksissa vaadittavat kirjat ja lehdet sekä elektroniset tiedonsaantijärjestelmät
- toimipaikkakoulutus (mm. säännöllinen meeting-toiminta), edellytetään 2-5 tuntia viikossa, lukukausien aikana toimipaikkakoulutuksen lisäksi tulee järjestää muuta, erikoistuvien hammaslääkäreiden tarpeista lähtevää koulutusta, joka määritellään koulutussopimuksessa. Erikoistuvien hammaslääkäreiden tulee myös voida osallistua (evo-raham tai aluehallintoviraston kautta työantajille maksettavan tuen turvin) toimipaikan ulkopuoliseen koulutukseen.

Koulutussopimus

Koulutuspaikaksi hakevan yksikön tulee ottaa yhteyttä ko. koulutusohjelman vastuuhenkilöön (tähän tehtävään nimetty professori tai dosentti) ja sopia koulutussopimuksesta ja sen sisällöstä. Ulkopuolisen koulutuspaikan hyväksymisestä päättää kyseisen erikoisalalan vastuuhenkilö. Koulutussopimuksessa tulee käydä ilmi hyväksyttävä koulutusaika, kouluttajat ja mitkä valmiudet koulutettavan tulee saavuttaa palvelun aikana. Erikoistuvalla lääkärillä tulee nimetä henkilökohtainen ohjaaja. Erikoistuvan edistymisen arviointiin tulee käyttää muodollista seurantajärjestelmää (lokikirja ja säännöllinen arviointi). Jos koulutuspaikan toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia, harkitaan koulutusoikeuksia uudelleen.

Henkilökohtainen koulutussopimus

Silloin kun ei ole tarkoituksenmukaista tehdä pysyvää koulutuspaikkasopimusta, voidaan tarpeen mukaan tehdä erikoistuvaa hammaslääkäriä koskeva henkilökohtainen koulutussopimus. Sopimus tarkoittaa, että koulutusohjelman vastuuhenkilö ja sairaalassa tai terveyskeskuksessa oleva kouluttaja tekevät yhdessä erikoistuvan kanssa koulutussopimuksen, jossa määritellään hyväksyttävä koulutusaika sekä opeteltavat tiedot ja taidot. Henkilökohtaisen koulutussopimuksen hyväksyy koulutusohjelman vastuuhenkilö ja sopimuksesta toimitetaan kopio lääketieteen yksikön hallintoon opintohallinnon päällikölle.

4.4 Arviointi ja erikoistuvan hammaslääkärin ohjaus

Henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja lokikirja

Erikoistuva hammaslääkäri tekee opinto-oikeutta hakiessaan henkilökohtaisen erikoistumiskoulutuksen suunnitelman, jonka vastuuhenkilö tai hänen valtuuttamansa kouluttaja käyvät läpi erikoistumiskoulutuksen alussa. Erikoistuvan hammaslääkärin aikaisempi työkokemus ja omat oppimistavoitteet otetaan suunnitelmaa laadittaessa huomioon. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi koulutukselle asetettavat tavoitteet sekä eri koulutusvaiheiksi hyväksyttävät ajanjaksot ja suunnitellut koulutuspaikat. Koulutuksen seurannasta vastaa koulutuksen vastuuhenkilö.

Koulutusyksikön tulee tarjota erikoistujalle ao. erikoisalalan lokikirja koulutuksen alussa. Erikoisala vastaa lokikirjan sisällöstä, mutta erikoistuva hammaslääkäri siihen tulevien merkintöjen ajantasaisuudesta. Lokikirjan merkinnöillä voidaan osoittaa jo saatu koulutus ja toisaalta, miltä osa-alueilta koulutusta tulisi vielä saada.

Erikoishammaslääkärikoulutuksen arviointi

Oppimisen ja koulutuksen arvioinnin perustan muodostavat etukäteen asetetut tavoitteet, joihin suorituksia ja saavutuksia toistuvasti verrataan. Koulutusohjelmalla ja myös sen eri jaksoilla tulee olla selkeät ja tarkoituksenmukaiset tavoitteet. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna sitä varten laadittuja lomakkeita. Vastuuhenkilö ja erikoistuva hammaslääkäri arvioivat koulutuksen alussa yhdessä asettamiensa tavoitteiden saavuttamista toistuvasti ja laativat koulutuksen etenemisestä yhteenvedon vähintään vuosittain. Erikoistuva hammaslääkäri ja kouluttaja selvittävät yhdessä eri koulutusjaksojen alkaessa jaksolle asetetut tavoitteet, sovittavat ne yhteen erikoistujan henkilökohtaisten tavoitteiden kanssa sekä arvioivat oppimista jaksojen ja koulutusohjelmien tavoitteiden pohjalta jaksojen aikana ja niiden lopulla.

On suositeltavaa, että erikoistuva hammaslääkäri voi arvioida myös kouluttajan toimintaa. Erikoisalat antavat yksityiskohtaisemmat ohjeet arvioinnista omissa koulutusohjelmissaan.

4.5 Teoreettinen koulutus

Teoreettinen koulutus on perusopintoja syventävää ja alalla toimimisen kannalta tärkeitä aihekokonaisuuksia käsittelevää opetusta. Suoritettavien kurssien tulee muodostaa erikoistumisen kannalta mielekäs kokonaisuus. Suunnitelma teoreettisen opetuksen eri osa-alueista tehdään henkilökohtaisen koulutussuunnitelman yhteydessä. Koulutuksen vastuuhenkilö hyväksyy suunnitelman. Osallistuminen osoitetaan erillisellä todistuksella tai lokikirjamerkinnöillä. Mikäli teoreettinen kurssimuotoinen koulutus tapahtuu työaikana, erikoistuvan hammaslääkärin tulee olla virkavapaalla (palkallinen tai palkaton) tai hänet tulee määrätä koulutukseen.

Koulutusyksiköt vastaavat hyväksytyjen koulutusohjelmien tasosta ja laadusta. Tavoitteena on, että koulutusyksiköt tarjoaisivat vaaditun kurssimuotoisen opetuksen itse tai yhteistyössä jonkin muun tahon kanssa. Koulutusyksikkö voi hyväksyä kursseja, joiden järjestäjänä ovat mm. erikoisalayhdistys, hammaslääkäriyhdistykset tai muu lääke-/hammaslääketieteellinen taho. Koulutuksen tulee tällöinkin täyttää teoreettiselle opetukselle asetetut vaatimukset.

Yksityisten yritysten tulee valmistella ja järjestää koulutus niin, että mukana on aina lääketieteellinen taho, kuten yliopisto, koulutusoikeuden saanut klinikka tai erikoisalayhdistys. Ulkopuolisten järjestäjien tulee selkeästi raportoida yhteistyö lääketieteellisten tahojen kanssa.

Ohjelman sisällöstä vastaavan henkilön tai yhdistyksen tulee edustaa jotakin niistä erikoisaloista, jolle koulutusta haetaan. Koulutus voidaan silti hyväksyä teoreettiseksi opetuksiksi myös muille anotuille erikoisaloille. Lisäksi on toivottavaa, että koulutusohjelman aiheiden otsikoinnissa ei näy kauppanimiä tai logoja.

Laajuus

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen määrä ja sisältö saattaa vaihdella erikoisaloittain (ks. erikoisalakohdaiset vaatimukset).

Koulutuksen kriteerit ja mitoitus

Suosittelavia ovat laajat kokonaisuudet, esimerkiksi oppiaineiden itsensä järjestämät vuosittain toistuvat kurssit. Pienillä erikoisaloilla voidaan kurssimuotoinen koulutus järjestää yhteistyönä. Yhtä opetustuntia vastaa 45 minuutin luento tai muu opetustilanne. Alle 3 tunnin mittaisia koulutustilaisuuksia ei hyväksytä.

Ulkomainen koulutus

Ulkomailla järjestettäviä kursseja hyväksytään vastuuhenkilön päätöksellä. Myös ulkomaisten kurssien kohdalla noudatetaan edellä esitettyjä kriteereitä. Jos kurseilla on käytössä täydennyskoulutukseen tarkoitettu ns. kredit-järjestelmä, sitä voidaan erikoisalakohdaisesti käyttää Suomeen sovellettuna.

Arviointi ja laadunvarmistus

Koulutuksen järjestäjältä edellytetään palautteen keräämisestä koulutuksesta. Palaute voidaan kerätä strukturoidulla lomakkeella tai avoimilla kirjallisilla kysymyksillä. Kaiken palautteen ja arvioinnin tarkoituksena on auttaa kurssien järjestäjiä kehittämään jatkokoulutusta sekä samalla kehittää ja parantaa erikoislääkärikoulutuksen teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen laatua. Koulutuksen järjestäjän on pyydettyä annettava palautteen yhteenveto ja osallistujien lukumäärätieto tiedekunnan käyttöön arviointia varten.

Kurssien anominen, hyväksyminen ja vaadittava informaatio

Koulutuksen järjestäjän tulee hakea kurssien hyväksymistä teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi etukäteen siltä koulutusyksiköltä, missä on kurssin suunnittelu- ja järjestämisvastuu. Täysin ulkopuoliset järjestäjät pyytävät hyväksymistä lähimmästä kyseisen erikoisalan koulutusta järjestävästä koulutusyksiköstä. Hakemuksesta tulee käydä ilmi kurssin järjestäjä(t), ohjelma, tuntimäärä ja kurssin vastuuhenkilö. Lisäksi on ilmoitettava tavoitteet, kenelle kurssi on tarkoitettu, hinta ja mahdolliset vaatimukset etukäteismateriaalista ja -valmistautumisesta. Tieto tarvittavasta kirjallisuudesta, jos kyseessä on laajempi kokonaisuus, johon sisältyy tehtäviä tai kuulustelu. Yksityiskohtainen ohjelma liitetään hakemukseen. Hakemuksesta tulee ilmetä koulutuksen kohderyhmä.

Kun kurssi on hyväksytty teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi, koulutusyksikkö ilmoittaa järjestäjälle hyväksytyt erikoisalajat ja tuntimäärät. Missä tahansa koulutusyksikössä hyväksytty kurssi hyväksytään kaikissa koulutusyksiköissä teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi, mikäli ne vastaavat näitä pysyvääsmääräyksiä.

Koulutuspaikan tuki koulutukseen

Työnantajan, joka saa valtion maksamaa tukea erikoislääkärikoulutuksesta, tulee antaa erikoistuvalla hammaslääkärille työaikana mahdollisuus osallistua vuosittain kurssimuotoiseen koulutukseen. Työnantajan tulee osallistua myös tästä aiheutuviin kustannuksiin. Koulutuksen tulee olla mahdollista suorittaa koko erikoistumiseen varatussa ajassa.

Yleisopinnot

Yleisopintojen tavoitteena on antaa erikoistuvalla hammaslääkärille peruskoulutusta täydentävien kurssien ja omakohtaisen työskentelyn pohjalta käsitys terveydenhuollon käytännön toiminnasta ja väestön tavallisimpien suun sairauksien diagnostiikasta ja hoidosta sekä ajankohtaiset kliiniset tiedot hammaslääketieteen eri osa-alueilta. Yleisopintoja täydentävinä kursseina voidaan käyttää hyväksi yhdistysten ja kansainvälisten yhteisöjen järjestämiä koulutustilaisuuksia, jotka koulutusohjelman vastuuhenkilö on hyväksynyt.

Erikoisalan opinnot

Erikoisalan opintoihin kuuluvat koulutustilaisuudet voivat olla luentoja, seminaareja, demonstraatioita tai esimerkiksi kotimaisia/kansainvälisiä kongresseja, jotka käsittelevät oman erikoisalan keskeisiä kysymyksiä. Tämän lisäksi erikoistuva voi tehdä omaan erikoisalaansa liittyvää tutkimustyötä. Erikoistuvan toivotaan osallistuvan myös itse aktiivisesti erikoisalansa koulutustilaisuuksiin esittämällä potilastapauksia, kirjallisuuteen perustuvia katsauksia tai oman tutkimustyönsä tuloksia.

Sivuosa-alueen opinnot

Kliinisen hammashoitoon erikoistuvien hammaslääkäreiden tulee suorittaa yleisopintojen ja erikoisalanopintojen lisäksi valitsemaltaan kliinisen hammashoidon sivuosa-alueelta teoreettista koulutusta. Kliinisen hammashoidon ja hammaslääketieteellisen diagnostiikan koulutukseen sisältyy minimissään yhden (1) sivuosa-alueen opinnot. Koulutusohjelman vastuuhenkilö voi oman oppialansa osalta päättää vaadittavien sivuosa-alueiden määrästä. Sivusa-alueen korvaavuuksista muilla kuin yliopiston järjestämällä kokonaisuuksilla päättää koulutusohjelman vastuuhenkilö.

Tohtorin tutkinto ja suoritettu erikoishammaslääkärikoulutus

Hammaslääkäri, joka suorittaa sekä erikoishammashammaslääkärikoulutuksen että hammaslääketieteen tohtorin tutkinnon, voi lukea hyväkseen saman teoreettisen koulutuksen opintosuorituksen molempiin tutkintoihin koulutusohjelman vastuuhenkilön harkinnan mukaan, mikäli se tutkinnon tavoitteiden puolesta on tarkoituksenmukaista.

4.6 Moniammatillinen johtamiskoulutus osana erikoishammaslääkäri-koulutusta

Erikoishammaslääkärikoulutukseen tulee sisältyä 10 opintopistettä moniammatillista johtamiskoulutusta. Johtamiskoulutuksen tavoitteena on antaa vaadittava teoreettinen taustatieto, jota tarvitaan johtamiseen liittyvissä tehtävissä lääketieteen aloilla. Johtamiskoulutuksen ohjelmassa käsitellään johtamisen, terveydenhuoltojärjestelmän, terveystalouden, potilas-lääkärisuhteen, tietohallinnon sekä priorisoinnin erityiskysymyksiä.

Erikoishammaslääkärikoulutukseen pakollisena sisältyvää Moniammatilliset johtamisopinnot (10 op) koulutusta ei voi korvata muulla kuin toisen lääketieteen opetusta antavan yliopistoyksikön vastaavalla koulutuksella.

Erikoistumiskoulutukseen liittyvä johtamiskoulutus (10 op) tulee suorittaa jatkumona erikoistumiskoulutuksen eri vaiheissa. Koulutus muodostuu kahdeksasta ydinopetusteemojen mukaisesta lähiopetuspäivästä. Koulutus toistuu ydinopetusteemoiltaan samanlaisena vuosittain. Ydinopetusteemojen mukaisiin lähiopetuspäiviin osallistuminen ja niihin mahdollisesti liittyvien tehtävien suorittaminen on pakollista. Johtamiskoulutus on pakollinen osa laajempaa lähijohtajan pätevyyden antavaa koulutusohjelmaa (30 op).

Kaikkiaan erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla.

4.7 Valtakunnallinen erikoishammaslääkärikuulustelu

Valtakunnallisen erikoishammaslääkärikuulustelun koordinaatiosta huolehtii Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opintotoimiston valtakunnallinen yhdyshenkilö. Yhdyshenkilön tehtävänä on kuulustelun koordinoinnin lisäksi kuulustelurekisterin ylläpitäminen, erilaiset tilastointitehtävät ja tarvittaessa kuulustelijoiden yhteistyön avustaminen. Valtakunnallinen erikoislääkärikoulutuksen asiantuntijakokous koordinoi ja käsittelee kuulustelua koskevia asioita. Kuulusteluun liittyvät ajankohtaiset tiedot, kuten kuulusteluajankohdat, ilmoittautuminen ja ohjeet, kuulusteluvaatimukset sekä vanhat kuulustelukysymykset löytyvät Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan www-sivuilta osoitteesta:

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

Tavoitteet

Valtakunnallisen erikoishammaslääkärikuulustelun tavoitteena on mitata erikoistuvan teoreettista tietoa ja osaamista sekä kykyä toimia tarkoituksenmukaisesti erikoislääkärin kohtaamisissa tilanteissa.

Kuulustelijat

Kukin koulutusyksikkö nimeää kullekin omassa tiedekunnassa edustetulle erikoisalalle kuulustelijan, joka ilmoitetaan valtakunnallisen kuulustelun yhdyshenkilölle. Mikäli jollakin erikoisalalla kuulustelurasitus on suuri, voivat koulutusohjelmien vastuuhenkilöt sopia useamman kuulustelijan nimeämisestä samasta koulutusyksiköstä.

Koulutusyksikköjen pitää ryhtyä toimenpiteisiin uuden kuulustelijan nimeämiseksi esim. kuulustelijan eläkkeelle siirtymisen vuoksi. Mikäli kuulustelija ei pysty toimimaan ennalta sovitusti kuulustelijana (esim. ulkomaanmatkan tai virkavapauden vuoksi), pitää siitä ilmoittaa yhdyshenkilölle ja omaan koulutusyksikköön.

Kullakin erikoisalalla eräitä erikseen sovittavia poikkeuksia lukuun ottamatta toimii kerrallaan kaksi kuulustelijaa.

Kuulusteluvaatimukset

Koulutusyksiköt vahvistavat kuulusteluvaatimukset koulutusohjelmien kuulustelijoiden valtakunnallisesti sovitusta yhtenäisestä esityksestä. Vaatimukset tarkistetaan kaikissa koulutusyksiköissä samanaikaisesti kahden vuoden välein. Kuulustelijat toimittavat yhteisenä esityksenään erikoisalakohtaiset kuulusteluvaatimukset yhdyshenkilölle tarkistettavaksi ennen niiden vahvistamista.

Kuulusteluissa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuja on opinto-oikeutensa saanut.

Kuulusteluajankohdat ja -paikat

Valtakunnallinen erikoislääkärikuulustelu järjestetään kaikissa koulutusyksiköissä – Helsingin yliopistolla, Itä-Suomen yliopistolla, Oulun yliopistolla, Tampereen yliopistolla ja Turun yliopistolla – samanaikaisesti kolme kertaa vuodessa: kaksi kertaa kevätlukukaudella ja kerran syyslukukaudella. Koulutusyksiköt järjestävät kuulustelutilaisuuden omalla paikkakunnallaan. Kuulusteluun voi osallistua millä tahansa kuulustelupaikkakunnalla, mikäli toisen yliopiston kuulustelupaikassa on tilaa.

Kuulusteluun ilmoittautuminen

Kuulusteluun ilmoitaudutaan sähköisen ilmoittautumisjärjestelmän kautta <https://data.med.helsinki.fi/valtti/register.aspx> viimeistään **viisi (5) viikkoa** ennen kuulustelupäivää. Ilmoittautuminen tallentuu viiden yliopiston yhteiseen järjestelmään, josta jokainen yliopisto hyväksyy omat erikoistuvansa kuulusteluun. Kuulusteluun ilmoittautuessaan kuulusteluun osallistuvan pitää olla ilmoittautunut läsnä olevaksi omaan yliopistoonsa.

Ilmoittautumisajan päätyttyä sähköinen ilmoittautumislomake sulkeutuu. Tämän jälkeen kuulusteluun ei pysty enää ilmoittautumaan. Kuulusteluun ei oteta jälki-ilmoittautuneita.

Kuulustelun suorittaminen

Valtakunnallisen erikoishammaslääkärikuulustelun voi suorittaa vain suomeksi tai ruotsiksi. Kuulustelukysymykset laaditaan siis suomeksi ja myös ruotsiksi, jos kuulusteltava on sitä ilmoittautuessaan pyytänyt.

Kuulustelu perustuu kuulusteluvaatimuksissa mainittuun kirjallisuuteen, lehtiin ja lainsäädäntöön sekä kunkin erikoisalan käytännön tietoon, joka erikoistuvalla lääkäriä on erikoistumisensa aikana kertynyt.

Kuulustelujen arvostelu

Kuulustelut arvostellaan asteikolla hyväksytty/hylätty ja käyttäen pisteytystä. Hylätyistä suorituksista kuulustelijoiden pitää antaa aina kirjallinen vastine. Se voi olla joko vaadittavien asiakokonaisuuksien luettelo tai henkilökohtainen kirjallinen palaute.

Kuulustelujen tuloksista ilmoittaminen

Kuulustelijoiden on palautettava kuulustelun arvostelu **kuuden (6) viikon** kuluttua kuulustelupäivästä.

Kuulustelun tulosten saavuttua valtakunnallinen kuulustelun yhdyshenkilö ilmoittaa kuulustelun tulokset kuulusteltaville sähköpostitse.

Kuulusteluvastaukset säilytetään Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa vähintään puoli vuotta. Kuulusteltavalla on mahdollisuus saada omalla kustannuksellaan jäljennös omista vastauksistaan. Hylätyt kuulusteltavat saavat kopiot vastauspapereistaan ilman eri maksua.

Mikäli erikoistuva hylätään kolmessa kuulustelussa, siitä tiedotetaan sekä erikoistuvaa että vastuuhenkilöä. Heitä kehoitetaan keskustelemaan ongelmista, jotka ovat johtaneet hylkäyksiin.

Kuulustelujen vanheneminen

Kuulustelu vanhenee neljässä vuodessa.

Oikaisumenettely

Kuulusteltava voi kirjallisesti pyytää oikaisua kuulustelun päätöksestä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin hän on saanut kuulustelun tulokset tietoonsa. Oikaisupyynnön toimitetaan valtakunnallisen kuulustelun yhdyshenkilölle, joka toimittaa oikaisupyynnön edelleen kuulustelun arvostelleille kuulustelijoille.

Kuulustelijoiden pitää antaa perusteltu vastauksensa saamaansa oikaisupyynnön kohtuullisessa ajassa. Kuulustelijat toimittavat oikaisupyynnön vastineensa valtakunnallisen kuulustelun yhdyshenkilölle, joka lähettää sen tiedoksi oikaisupyynnön tekijälle. Mikäli kuulusteltava on oikaisupyynnön vastineen saatuaan edelleen tyytymätön päätökseen, hän voi hakea oikaisua vielä yliopiston muutoksenhakulautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon. Kirjallisesti perusteltu oikaisupyynnön osoitetaan muutoksenhakulautakunnalle ja toimitetaan oman yliopiston kirjaamoon.

4.8 Muut kuulustelut

Koulutusyksikön järjestämä klinisen hammashoidon sivuosa-alueen kuulustelu

Valtakunnallisen kuulustelun lisäksi kliniseen hammashoittoon tai diagnostiikkaan erikoistuva osallistuu vähintään yhteen sivuosa-alueen kuulusteluun. Kysymykset perustuvat koulutusyksiköiden yhdessä sopimaan kirjallisuuteen ja lehtiin. Kuulustelut järjestetään oman koulutusyksikön toimesta.

Sivuosa-alueen kuulustelun suorittamiseksi erikoistuvan tulee ottaa yhteyttä osa-alueen vastuuhenkilöön ja sopia kuulustelun aika ja paikka. Kuulusteluvaatimukset ovat kunkin koulutusohjelman yhteydessä. Kuulustelijan tulee ilmoittaa hyväksytystä kuulustelusta myös tiedekunnan kansliaan.

5 VOIMASSA OLEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Erikoishammaslääkärikoulutuksen ohjaus siirtyi opetus- ja kulttuuriministeriöltä sosiaali- ja terveysministeriön vastuulle 1.2.2015. Samalla koulutuksen tutkintomuotoisuus poistui. 1.2.2015 alkaen kaikki (myös jo koulutuksessa olevat) saavat tutkintotodistuksen sijaan todistuksen erikoishammaslääkärikoulutuksen suorittamisesta. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta (L1355/2014) astui voimaan 1.2.2015.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta (56/2015) astui voimaan 1.2.2015. Asetuksessa säädetään koulutusohjelman pituus, terveyskeskuspalvelujen määrä sekä vaatimus tehdä puolet koulutusajasta yliopistosairaalan ulkopuolella (asetuksessa mainittuja erikoisaloja lukuunottamatta).

Muita koulutukseen vaikuttavia säädöksiä ovat mm. Yliopistolaki (558/2009) ja Itä-Suomen yliopiston sisäiset määräykset opiskelijan suorittamisesta ja opiskelijan oikeusturvasta.

Erikoishammaslääkäriin tutkintoon johtavat koulutusohjelmat

Erikoishammaslääkärikoulutuksen suorittamiseen johtavat koulutusohjelmat ovat hampaiston oikomishoito, hammaslääketieteellinen diagnostiikka, kliininen hammashoito, suu- ja leukakirurgia sekä terveydenhuolto. Kliininen hammashoito on jakautunut painotusalueisiin, jotka ovat kariesoppi ja endodontia, parodontologia, lasten hammashoito, protetiikka ja purentafysiologia. Hammaslääketieteellisen diagnostiikan suuntautumisvaihtoehdot ovat suurradiologia, suupatologia ja suunmikrobiologia.

Erikoishammaslääkärikoulutus kestää täystoimisesti opiskellen kolme vuotta. Suu- ja leukakirurgian koulutusohjelman pituus on kuusi vuotta.

6 OPINTOSUORITUSTEN HYVÄKSYMINEN JA TODISTUKSEN HAKEMINEN

Välipäätös opintosuoritusten hyväksymisestä

Erikoistuva hammaslääkäri voi hakea välipäätöstä koulutuksestaan, mikäli koulutukseen sisältyy tulkinnanvaraisuutta, halutaan varmennus koulutuksen hyväksymisestä tai koulutuksen vastuuhenkilön pyynnöstä. Pääsääntöisesti jokaiselle erikoistuvalla voidaan tehdä yksi välipäätös. Välipäätöksessä erikoistuva saa tiedon koulutuksensa sen hetkisestä vaiheesta ja jäljellä olevasta koulutuksesta. Välipäätöstä haetaan samalla lomakkeella kuin tutkintoa. Hakemuslomake löytyy yksikön kotisivulta.

Todistuksen hakeminen

Todistusta erikoishammaslääkärikoulutuksen suorittamisesta haetaan siitä yliopistosta, jonka vastuualueella yliopistollinen koulutus on pääosin suoritettu. Itä-Suomen yliopistosta valmistuvat täyttävät lomakkeen, joka löytyy lääketieteen laitoksen www-sivuilta osoitteesta <http://www.uef.fi/laake/lomakkeet>. Hakemus toimitetaan tiedekuntaan siinä vaiheessa kun kaikki palvelut ja suoritukset (teoreettiset kurssit, lähijohtajakoulutus, valtakunnallinen kuulustelu) ovat tehtyinä.

Erikoistuvan pitää perehtyä ennen todistushakemuksen täyttämistä koulutuksen rakenteeseen ja vaatimuksiin. Erikoistuvan tulee noudattaa sen vuoden opinto-opasta, jolloin opinto-oikeus on myönnetty. Erikoistuvan pitää perehtyä ennen todistushakemuksen täyttämistä lisäksi yleisiin koulutusta koskeviin ohjeisiin, kuten pysyväismääräyksiin sekä keskeytysohjeisiin.

Todistushakemukseen pitää eritellä selkeästi ne kaikki palvelusuhteet ja koulutustilaisuudet, jotka esitetään otettavaksi huomioon tutkintoon. Jokainen erikoistuva laskee itse palveluidensa keston tutkintotodistushakemukseen ja vähentää pois myös mahdolliset keskeytykset. Myös jokainen teoreettinen kurssi merkitään hakemuslomakkeeseen erikseen.

Kaikista todistushakemuksessa esitetyistä palveluista ja koulutustilaisuuksista pitää olla hakemuksen liitteenä asianmukaiset todistukset. Palvelutodistuksista on aina käytävä ilmi myös kaikki palvelujen keskeytykset tai maininta jos keskeytyksiä ei ole ollut. Moniammatillisesta johtamiskoulutuksesta saatava erillinen todistus on myös liitettävä mukaan todistushakemukseen. Tietyillä erikoisaloilla erikoistuvan pitää lisäksi liittää hakemukseen täytetty lokikirja.

Hakemus toimitetaan asianmukaisine todistusjäljennöksineen tiedekuntaan joko henkilökohtaisesti tai postitse. Tiedekunta hyväksyy palvelut ja muut suoritukset, mikäli ne ovat pysyväismääräysten ja koulutusvaatimusten mukaisia. Erikoisalan vastuuhenkilö vahvistaa allekirjoituksellaan palveluiden ja suoritusten sisällöllisen riittävyyden erikoishammaslääkäritodistuksen saamiseksi.

Erikoistuva voi pyytää kirjallisesti oikaisua koulutusohjelman vastuuhenkilöltä opintosuoritusten hyväksi lukemista koskeviin päätöksiin 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin hän on saanut päätöksen tietoonsa. Mikäli erikoistuva on edelleen tyytymätön päätökseen, hän voi hakea oikaisua yliopiston muutoksenhakulautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon (Itä-Suomen yliopiston tutkintosääntö 28 §).

7 LAILLISTAMINEN ERIKOISHAMMASLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN JÄLKEEN

Valmistuneen erikoishammaslääkärin tulee hakea Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira) oikeutta harjoittaa erikoislääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Hakemuslomake ja tarkat ohjeet löytyvät osoitteesta www.valvira.fi.

Hakemukseen tulee liittää tiedekunnan antama jäljennös erikoishammaslääkäritodistuksesta. Hakemus lähetetään Valviraan postitse (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, PL 210, 00531 Helsinki) tai henkilökohtaisesti toimittamalla (Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki, puh. 0295 209 111).

Ammatinharjoittamisoikeutta koskevasta päätöksestä peritään toimitusmaksu, ja päätös lähetetään hakijan ilmoittamaan osoitteeseen postiennakkona.

8 KOULUTUSOHJELMAKUVAUKSET

HAMMASLÄÄKETIETEELLISEN DIAGNOSTIIKAN KOULUTUSOHJELMA

PAINOTUSALA: SUUPATOLOGIA

3 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö: Professori (ma.) Kristiina Heikinheimo
Itä-Suomen yliopisto
Hammaslääketieteen yksikkö
Yliopistonranta 1, PL 1627
70211 KUOPIO
puh. 0294 45 1111/vaihde
s-posti: krihei@uef.fi

Opetusohjelma käsittää yleiset opinnot ja suupatologian opinnot ja sivuosa-alueiden opinnot. Opinnot koostuvat teoreettisista ja kliinisistä jaksoista.

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä siten, että hän koulutusohjelman suoritettuaan tulee:

- tuntea alansa sairauksien yleisyys, etiologia ja patogeneesi
- tuntea suun limakalvojen ja leukojen alueen sairauksien ehkäisy
- hallita alansa sairauksien histopatologinen diagnostiikka
- hallita alansa tutkimuksissa käytettävät laitteistot ja menetelmät
- hallita suun limakalvosairauksien diagnostiikka ja hoitoperiaatteet
- osata toteuttaa alansa kliiniset ja histopatologiset erikoistutkimukset
- kyetä jakamaan oman alansa tietoutta ja osallistua sen kehittämis- ja suunnittelutehtäviin
- olla perehtynyt terveydenhuollon hallintoon ja kyetä toimimaan muun hammashoitohenkilöstön kanssa työryhmän johtajana tai sen jäsenenä

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään 12 kuukautta yliopistosairaalapalvelua ja vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa.

Erikoistumiskoulutus tapahtuu KYSin Suu- ja leukasairauksien klinikalla erikoistumisvirassa (enintään 18 kk). Yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus suoritetaan terveyskeskuksessa ja muussa koulutusyksikön hyväksymässä koulutuspaikassa, jonka kanssa on tehty koulutussopimus tai tutkijana (enintään 6 kk).

Vähintään puolet ympärivuotisesta opiskeluajasta käytetään potilaista otettujen kudoksenäytteiden tutkimiseen. Opintosuunnitelma laaditaan yhteistyössä koulutusohjelman vastuhenkilön kanssa.

TEOREETTINEN KOULUTUS JA JOHTAMISKOULUTUS

Teoreettisia opintojaksoja ovat oman erikoisalalan opinnot, niiden kannalta tarpeelliset yleisopinnot sekä muut syventävät hammaslääketieteen ja lääketieteen opinnot koulutusyksikön vahvistaman opintosuunnitelman mukaan.

Koulutus sisältää kliinisen työskentelyn lisäksi toimipaikkakoulutusta 4–6 tuntia viikossa ja teoreettista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa. Teoreettisen koulutuksen voi koostua valtakunnallisista erikoisalalan koulutuksista, lääkäripäivien koulutustilaisuuksista sekä osallistumisesta soveltuvin osin lääketieteen lisensiaattikoulutuksen perusopintoihin.

Erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen johtamiskoulutus. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla.

TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Toimipaikkakoulutus on pääasiassa säännöllistä luento- ja seminaariopetusta ja omaehtoista opiskelua.

Toimipaikkakoulutukseen kuuluu:

- UEF diagnostiikan ja KYSin suu- ja leukasairauksien seminaarit, kirjallisuuskatsaukset ja esitelmät
- diagnostiikan ja suusairauksien klinikan osaston sekä suu- ja leukakirurgian osaston yhteiset tapausseminaarit ja tieteelliset seminaarit viikoittain/ kuukausittain
- osallistuminen soveltuvin osin hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen järjestämiin esitelmätilaisuuksiin
- KYS patologian, radiologian ja mikrobiologian sekä iho- ja sukupuolitautien laitoksien tapaus- ja tieteelliset seminaarit soveltuvin osin.

Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia viisi kirjallisuuteen perustuvaa tutkielmaa, joista kaksi kirjallisena. Osa voidaan korvata osallistumalla tieteelliseen tutkimustyöhön.

Koulutukseen tulee sisältyä myös tiedekunnan hyväksymä säteilysuojelukoulutus, laajuudeltaan 1 opintopiste.

Opiskeluvaatimukset

Koulutukseen kuuluvia vaatimuksia:

- teoriakoulutuksen suorittaminen
- suun ja leukojen alueen kudos- ja sivelynäytteiden tutkiminen
- limakalvosairauspoliklinikalla palvelu
- tehtävä viisi kirjallisuuteen perustuvaa tutkielmaa (2 kirjallisena), osa vaihtoehtoisesti osallistumalla tutkimustyöhön
- osallistuttava laitoksen seminaareihin.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma. Koulutettava seuraa omaa kehitystään pitämällä lokikirjaa, joka kuvaa hänen tiedollista ja taidollista kehitystään. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai koulutuksen vastuuhenkilön kanssa puolivuositain miten koulutus on edennyt ja mihin tulisi kiinnittää huomiota jatkossa.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallinen erikoisalakohtainen kuulustelu järjestetään koulutusyksiköiden yhteistyönä.

Oheisesta linkistä löytyy tiedot tenttiajankohdista ja kuulusteluvaatimuksista

<http://www2.uef.fi/fi/laake/valtakunnallinen-kuulustelu1>

HAMMASLÄÄKETIETEELLISEN DIAGNOSTIIKAN KOULUTUSOHJELMA

PAINOTUSALA: SUURADIOLOGIA (HAMMASLÄÄKETIETEELLINEN RADIOLOGIA)

3 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö: EHL Veli Matti Vartiainen
Itä-Suomen yliopisto
Hammaslääketieteen yksikkö
Yliopistonranta 1, PL 1627
70211 KUOPIO
puh. 0294 45 1111/vaihde
044 7174343
s-posti: veli.matti.vartiainen@kuh.fi

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä. Koulutusohjelman suoritettuaan hän:

- hallitsee hampaiston ja leukojen alueen tautitilojen löydösten radiologisen diagnostiikan
- tuntee sairauksien epidemiologiaa, etiologiaa ja patogeneesiä, yleissairauksien ja niiden hoitojen ilmenemisen kuvantamistutkimusten löydöksissä
- tuntee pään ja kaulan alueen eri kuvantamismenetelmät erikoisalaan soveltuvin osin
- hallitsee hampaiston, kaulan ja leukojen alueen radiologisissa tutkimuksissa käytetyt tutkimusmodaliteetit
- kykenee toimimaan erikoisalansa asiantuntijana terveydenhuollon henkilökunnan koulutuksessa ja osallistumaan erikoisalansa kehittämisen- ja suunnittelutehtäviin
- hallitsee säteilysuojelulainsäädännön, siihen liittyvät tehtävät ja velvoitteet
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon ja sen johtamiseen

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Käytännön palvelun kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa (huom. kohta 4.1). Käytännön palveluun voi lisäksi sisältyä toimimista diagnostiikan ja hammasradiologian alan opetus- ja tutkimustehtävissä, kuitenkin siten että tutkimuksen osuus on enintään 6 kuukautta.

Käytännön palvelun voi suorittaa osittain osa-aikaisesti. Tällöin käytännön palvelu pitenee vastaavasti.

TEOREETTINEN KOULUTUS

Pääainekoulutus

Suurradiologian teoreettinen koulutus koostuu kurssimuotoisesta koulutuksesta, toimipaikkakoulutuksesta, toimimisesta erikoisalansa kouluttajana ja/tai opettajana. Hammaslääketieteelliseen radiologiaan painottuvan ohjatun erikoistumiskoulutuksen laajuus on vähintään 2 vuotta kokonaiskoulutusajasta.

Pääaineen kurssimuotoinen koulutus koostuu valtakunnallisista ja kansainvälisistä erikoisalan koulutustilaisuuksista tai muista soveltuvista koulutustilaisuuksista tai osallistumisesta soveltuvin osin lääketieteen lisensiaattikoulutuksen perusopintoihin. Koulutukseen kuuluu kurssimuotoista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa.

Toimipaikkakoulutus käsittää demonstraatioita, kirjallisuusfereraatteja, seminaareja ja tapauselostuksia. Koulutuksessa käydään erikoisalan teoriapohjaa läpi syventävään kirjallisuuteen perustuen. Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy osallistuminen soveltuvin osin yliopistosairaalan radiologian yksikön ja hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen esitelmätilaisuuksiin ja potilasseminaareihin. Toimipaikkakoulutusta kuuluu koulutukseen 4–6 tuntia viikossa.

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia yksi lehtiartikkeli/kirjallisuustutkielma, lisäksi antaa oman erikoisalansa opetusta ja/tai täydennyskoulutusta.

Teoreettiseen koulutukseen voi sisältyä myös erikoisalaan liittyvää tutkimusta.

Sivuaineopetus

Koulutukseen kuuluu yksi sivuosa-alueen oppiaine (suupatologia), pääainetta tukevista ja täydentävistä sivuaineopinnoista sovitaan kouluttajien kanssa erikseen.

JOHTAMISKOULUTUS JA MUU TEOREETTINEN KOULUTUS

Erikoishammaslääkärikoulutukseen sisältyy myös 10 opintopisteen laajuinen johtamiskoulutus. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan pysyväämääräysten edellyttämällä tavalla.

Hammaslääketieteelliseen radiologiaan erikoistuvan hammaslääkärin tulee suorittaa muuhun teoreettiseen koulutukseen liittyvä tiedekunnan hyväksymä radiologisen fysiikan ja säteilysuojelun kurssi (RFS-kurssi) radiologiaan erikoistuville lääkäreille.

Edellä mainitun kurssin ja kuulustelun suorittanut henkilö voi toimia vastaavana johtajana säteilyn käyttöorganisaatiossa (säteilylaki 592/91, 18§, ohje ST 1.8, pätevyysala Terveystieteiden tutkimuskeskuksen röntgentoiminta).

SUURRADIOLOGIA SIVUAINEENA

Sivuaineopintoja suorittava perehtyy hammaslääketieteelliseen radiologiaan ja suorittaa sivuaineen kirjallisen kuulustelun, suoritevelvoitteista sovitaan kouluttajan kanssa erikseen.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma, jossa sovitaan koulutuksen sisällöstä ja suoritustavasta. Lisäksi koulutettava seuraa tiedollista ja taidollista kehittymistään pitämällä lokikirjaa. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai kouluttajan kanssa säännöllisesti koulutuksen aikana koulutuksen edistymistä.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallinen erikoisalakohtainen kuulustelu järjestetään koulutusyksiköiden yhteistyönä.

Oheisesta linkistä löytyy tiedot tenttiajankohdista ja kuulusteluvaatimuksista

<http://www2.uef.fi/fi/laake/valtakunnallinen-kuulustelu1>

HAMPAISTON OIKOMISHOIDON KOULUTUSOHJELMA

3 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö: Professori Maija Laine-Alava
Itä-Suomen yliopisto
Hammaslääketieteen yksikkö
Yliopistonranta 1, PL 1627
70211 KUOPIO
puh. 0400 240 322
s-posti: maija.laine-alava@uef.fi

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee laaja-alaisesti hampaiston ja leukojen alueen kasvun ja kehityksen, sekä purentavirheiden ja pään ja kasvojen alueen kehityshäiriöiden patofysiologian ja diagnostiikan
- osaa suunnitella ja toteuttaa hampaiston oikomishoitoa laaja-alaisesti
- osaa toteuttaa vaikeiden kehityshäiriöiden erikoishoidon yhteistyössä muiden hammaslääketieteen ja lääketieteen erikoisalojen kanssa
- kykenee suunnittelemaan ja toteuttamaan oikomishoitoa väestötasolla
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon ja sen johtamiseen
- kykenee seuraamaan oman alansa kehitystä ja kirjallisuutta, jakaa alansa tietoutta, sekä osallistuu alansa kehittämis- ja suunnittelutehtäviin

KÄYTÄNNÖN PALVELU

Käytännön palvelun kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella, pääsääntöisesti terveyskeskuksessa. Terveyskeskuspalvelua tulee suorittaa vähintään 9 kk. Lisäksi käytännön palveluun voi sisältyä toimimista ortodontian alan opetus- ja tutkimustehtävissä, kuitenkin siten, että tutkimuksen osuus on enintään 6 kuukautta.

Käytännön palvelun voi suorittaa osittain osa-aikaisesti. Tällöin käytännön palvelu pitenee vastaavasti.

TEOREETTINEN KOULUTUS

Erikoisalakohertainen koulutus

Ortodontian teoreettinen koulutus koostuu kurssimuotoisesta koulutuksesta, toimipaikkakoulutuksesta, sekä toimimisesta erikoisalansa kouluttajana ja/tai opettajana. Ortodontian koulutuksen laajuus on 3 vuotta. Kurssimuotoinen koulutus koostuu valtakunnallisista ja kansainvälisistä erikoisalan koulutustilaisuuksista tai muista soveltuvista koulutustilaisuuksista tai osallistumisesta lääketieteen lisensiaatin perusopintoihin. Koulutukseen kuuluu kurssimuotoista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa.

Toimipaikkakoulutus käsittää kirjallisuuden referointeja, seminaareja, tapauselostuksia ja demonstraatioita. Koulutuksessa käydään läpi erikoisalan teoriapohjaa kirjallisuuteen perustuen. Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy osallistuminen soveltuvin osin muiden hammaslääketieteen oppialojen koulutustilaisuuksiin ja potilasseminaareihin. Erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia kaksi kirjallisuustutkielmaa tai vaihtoehtoisesti osallistua tutkimustyöhön, ja sen pohjalta kirjoittaa raportti tai julkaisu. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin tulee antaa oman erikoisalansa opetusta ja/tai täydennyskoulutusta. Toimipaikkakoulutusta kuuluu koulutukseen 4-6 tuntia viikossa.

JOHTAMISKOULUTUS JA MUU TEOREETTINEN KOULUTUS

Erikoishammaslääkärikoulutukseen sisältyy 10 opintopisteen laajuinen johtamiskoulutus. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan pysyvääismääräysten edellyttämällä tavalla.

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee suorittaa tiedekunnan hyväksymä säteilysuojauskoulutus, jonka laajuus on 1 op.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma, jossa sovitaan koulutuksen sisällöstä ja suoritustavasta. Lisäksi koulutettava seuraa tiedollista ja taidollista kehittymistään pitämällä lokikirjaa. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan ja kouluttajan kanssa säännöllisesti koulutuksen aikana koulutuksen edistymistä.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallinen erikoisalakohmainen kuulustelu järjestetään koulutusyksiköiden yhteistyönä.

Oheisesta linkistä löytyy tiedot tenttiajankohdista ja kuulusteluvaatimuksista

<http://www2.uef.fi/fi/laake/valtakunnallinen-kuulustelu1>

KLINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA

PAINOTUSALA: LASTEN HAMMASHOITO

3 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö: Professori Maija Laine-Alava
Itä-Suomen yliopisto
Hammaslääketieteen yksikkö
Yliopistonranta 1, PL 1627
70211 KUOPIO
puh. 0294 45 1111/vaihde
s-posti: maija.laine-alava@uef.fi

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä. Koulutusohjelman suoritettuaan hän:

- on perehtynyt lasten ja nuorten hammashoittoon sen kaikilta osa-alueilta
- osaa toteuttaa alan vaativan erikoishoidon yhteistyössä muiden hammaslääketieteen ja lääketieteen erikoisalojen kanssa
- hallitsee yleisanestesiassa ja sedaatiassa tapahtuvan hammashoidon
- tuntee lasten yleissairauksien ja niiden hoitojen aiheuttamat hammashoidolliset vaikutukset ja hammassairauksien yhteydet muihin sairauksiin
- kykenee toimimaan erikoisalansa opettajana terveydenhuollon henkilökunnan koulutuksessa
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintaan ja osaa toimia asiantuntijana lasten ja nuorten hyvinvointia koskevissa moniammatillisissa ryhmissä

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Käytännön palvelun kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa. Lisäksi käytännön palveluun voi sisältyä toimimista lasten hammashoidon alan opetus- ja tutkimustehtävissä, kuitenkin siten että tutkimuksen osuus on enintään 6 kuukautta.

Käytännön palvelun voi suorittaa osa-aikaisesti. Tällöin käytännön palvelu pitenee vastaavasti.

TEOREETTINEN KOULUTUS JA TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Pääainekoulutus

Lasten hammashoidon teoreettinen koulutus koostuu kurssimuotoisesta koulutuksesta, toimipaikkakoulutuksesta sekä toimimisesta erikoisalansa kouluttajana ja/tai opettajana. Pääaineeseen keskittyvä koulutus käsittää vähintään 2,5 vuotta kokonaiskoulutusajasta.

Kurssimuotoinen koulutus koostuu valtakunnallisista ja kansainvälisistä erikoisalalan koulutustilaisuuksista tai muista soveltuvista koulutustilaisuuksista tai osallistumisesta lääketieteen lisenssiaatin perusopintoihin. Koulutukseen kuuluu kurssimuotoista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa

Toimipaikkakoulutus käsittää kirjallisuuden referointeja, seminaareja, tapauselostuksia ja demonstraatioita. Koulutuksessa käydään läpi erikoisalalan teoriapohjaa kirjallisuuteen perustuen. Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy osallistuminen soveltuvien osien muiden

hammaslääketieteen oppialojen koulutustilaisuuksiin ja potilasseminaareihin. Erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia kaksi kirjallisuustutkielmaa ja antaa oma erikoisalansa opetusta ja/tai täydennyskoulutusta. Toimipaikkakoulutusta kuuluu koulutukseen 4–6 tuntia viikossa.

Teoreettiseen koulutukseen voi sisältyä myös alan tutkimusta.

Sivuainekoulutus

Koulutukseen kuuluu pääainetta tukevia ja täydentäviä sivuaineopintoja, joista sovitaan kouluttajan kanssa erikseen.

JOHTAMISKOULUTUS JA MUU TEOREETTINEN KOULUTUS

Erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan pysyvääismääräysten edellyttämällä tavalla.

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee suorittaa tiedekunnan hyväksymä säteilysuojaukoulutus, jonka laajuus on 1 op.

LASTEN HAMMASHOITO SIVUAINEENA

Lasten hammashoidon sivuaineopintoja suorittava hoitaa ko. alueen potilaita ja suorittaa sivuaineen kirjallisen kuulustelun. Lasten hammashoidon sivuosa-alueeksi valitun kuulusteluvaatimuksena on viimeinen painos kirjasta: Koch G & Poulsen S: Pediatric dentistry – A clinical approach (Munksgaard)

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma, jossa sovitaan koulutuksen sisällöstä ja suoritustavasta. Koulutettava seuraa tiedollista ja taidollista kehittymistään pitämällä lokikirjaa. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai kouluttajan kanssa säännöllisesti koulutuksen edistymistä.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallinen erikoisalakohmainen kuulustelu järjestetään koulutusyksiköiden yhteistyönä.

Oheisesta linkistä löytyy tiedot tenttijankohdista ja kuulusteluvaatimuksista

<http://www2.uef.fi/fi/laake/valtakunnallinen-kuulustelu1>

KLINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA

PAINOTUSALA: PARODONTOLOGIA

3 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö: Professori (ma) Pekka Ylöstalo
Itä-Suomen yliopisto
Hammaslääketieteen yksikkö
Yliopistonranta 1, PL 1627
70211 KUOPIO
puh. (050) 442 4518
s-posti: pekka.ylostalo@uef.fi

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä. Koulutusohjelman suoritettuaan hän tuntee:

- tuntee parodontologian alaan kuuluvien sairauksien epidemiologian, etiologian ja patogeenien
- hallitsee parodontiumin sairauksien diagnostiikan
- hallitsee parodontaalisairauksien ehkäisy- ja anti-infektiiviset toimenpiteet
- hallitsee parodontaalikirurgian mukaan lukien tavanomainen implanttikirurgia ja rekonstruktiviset toimenpiteet
- tietää yleissairauksien ja niiden hoitojen aiheuttamat vaikutukset parodontiumissa
- tietää parodontaalisairauksien yleisterveydelliset vaikutukset
- kykenee toimimaan erikoisalansa asiantuntijana terveydenhuollon henkilökunnan koulutuksessa ja osallistumaan erikoisalansa kehittämis- ja suunnittelutehtäviin
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon ja sen johtamiseen.

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Käytännön palvelun kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa. Lisäksi käytännön palveluun voi sisältyä toimimista parodontologian alan opetus- ja tutkimustehtävissä, kuitenkin siten että tutkimuksen osuus on enintään 6 kuukautta.

Käytännön palvelun voi suorittaa osittain osa-aikaisesti. Tällöin käytännön palvelu pitenee vastaavasti.

TEOREETTINEN KOULUTUS

Pääainekoulutus

Parodontologian teoreettinen koulutus koostuu kurssimuotoisesta koulutuksesta, toimipaikkakoulutuksesta, toimimisesta erikoisalansa kouluttajana ja/tai opettajana. Parodontologiaan keskittyvän koulutuksen laajuus on vähintään 2,5 vuotta kokonaiskoulutusajasta.

Pääaineen kurssimuotoinen koulutus koostuu valtakunnallisista ja kansainvälisistä erikoisalan koulutustilaisuuksista tai muista soveltuvista koulutustilaisuuksista tai osallistumisesta soveltuvin osin lääketieteen lisensiaattikoulutuksen perusopintoihin. Koulutukseen kuuluu kurssimuotoista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa.

Toimipaikkakoulutus käsittää kirjallisuuden referointeja, seminaareja, tapauselostuksia ja demonstraatioita. Koulutuksessa käydään erikoisalan teoriapohjaa kirjallisuuteen perustuen. Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy osallistuminen soveltuvin osin hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen esitelmätilaisuuksiin ja potilasseminaareihin. Erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia kaksi kirjallisuustutkielmaa ja antaa oman erikoisalansa opetusta ja/tai täydennyskoulutusta. Toimipaikkakoulutusta kuuluu koulutukseen 4–6 tuntia viikossa.

Teoreettiseen koulutukseen voi sisältyä myös parodontologian alan tutkimusta.

Sivuaineopetus

Koulutukseen kuuluu pääainetta tukevia ja täydentäviä sivuaineopintoja, joista sovitaan kouluttajan kanssa erikseen.

JOHTAMISKOULUTUS JA MUU TEOREETTINEN KOULUTUS

Erikoishammaslääkärikoulutukseen sisältyy 10 opintopisteen laajuinen johtamiskoulutus. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan pysyväämääräysten edellyttämällä tavalla.

Erikoishammaslääkärin tulee suorittaa tiedekunnan hyväksymä säteilysuojauskoulutus, jonka laajuus on 1 opintopiste.

PARODONTOLOGIA SIVUAINEENA

Parodontologian sivuaineopintoja suorittava hoitaa ko. alueen potilaita ja suorittaa sivuaineen kirjallisen kuulustelun (oppikirja: Carranza's Clinical Periodontology. Newman M.G., Takei H.H., Klokkevold P.R. Carranza F.A.(Eds.) (Elsevier) (uusin painos).

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma, jossa sovitaan koulutuksen sisällöstä ja suoritustavasta. Lisäksi koulutettava seuraa tiedollista ja taidollista kehittymistään pitämällä lokikirjaa. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai kouluttajan kanssa säännöllisesti koulutuksen aikana koulutuksen edistymistä.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallinen erikoisalakohmainen kuulustelu järjestetään koulutusyksiköiden yhteistyönä. Oheisesta linkistä löytyy tiedot tenttijankohdista ja kuulusteluvaatimuksista: <http://www2.uef.fi/fi/laake/valtakunnallinen-kuulustelu1>

KLINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA

PAINOTUSALA: KARIOLOGIA JA ENDODONTIA

3 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö: HLT, EHL Satu Spets-Happonen
Itä-Suomen yliopisto
Hammaslääketieteen yksikkö
Yliopistonranta 1, PL 1627
70211 KUOPIO
puh. 050 569 2029
s-posti: satu.spets-happonen@uef.fi

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee hampaiden kovakudosten ja hampaan pulpan sairauksien diagnostiikan, erotusdiagnoosiin ja hoidon
- tuntee hampaiden kovakudokseen liittyvien sairauksien epidemiologian, etiologian ja patogeneesin
- tuntee yleissairauksien ja niiden hoitojen aiheuttamat hammashoidolliset vaikutukset ja hammassairauksien yhteydet muihin sairauksiin
- hallitsee kariksen ehkäisyn anti-infektiiviset toimenpiteet sekä juurenhoidon problematiikan vakavasti sairailta potilailla
- hallitsee yleisanestesiassa ja ilokaasusedaatioissa tapahtuvan hammashoidon
- kykenee toimimaan erikoisalansa opettajana terveydenhuollon henkilökunnan koulutuksessa
- omaa kokemusta moniammatillisesta ryhmätyöstä ja sen johtamisesta
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon.

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Käytännön palvelun kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa. Lisäksi käytännön palveluun voi sisältyä toimimista kariologian ja endodontian alan opetus- ja tutkimustehtävissä, kuitenkin siten että tutkimuksen osuus on enintään 6 kuukautta.

Käytännön palvelun voi suorittaa osittain osa-aikaisesti. Tällöin käytännön palvelu pitenee vastaavasti.

TEOREETTINEN KOULUTUS

Pääainekoulutus

Kariologian ja endodontian teoreettinen koulutus koostuu kurssimuotoisesta koulutuksesta, toimipaikkakoulutuksesta sekä toimimisesta erikoisalansa kouluttajana ja/tai opettajana. Pääaineeseen keskittyvä koulutus käsittää vähintään 2,5 vuotta kokonaiskoulutusajasta. Kurssimuotoinen koulutus koostuu valtakunnallisista ja kansainvälisistä erikoisalan koulutustilaisuuksista tai muista soveltuvista koulutustilaisuuksista tai osallistumisesta lääketieteen lisensiaatin perusopintoihin. Koulutukseen kuuluu kurssimuotoista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa.

Toimipaikkakoulutus käsittää kirjallisuuden referointeja, seminaareja, tapausselostuksia ja demonstraatioita. Koulutuksessa käydään läpi erikoisalan teoriapohjaa kirjallisuuteen perustuen. Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy osallistuminen soveltuvin osin muiden hammaslääketieteen oppialojen koulutustilaisuuksiin ja potilasseminaareihin. Erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia kaksi kirjallisuustutkielmaa ja antaa oma erikoisalan opetusta ja/tai täydennyskoulutusta. Toimipaikkakoulutusta kuuluu koulutukseen 4–6 tuntia viikossa.

Teoreettiseen koulutukseen voi sisältyä myös kariologian ja endodontian alan tutkimusta.

Sivuainekoulutus

Koulutukseen kuuluu pääainetta tukevia ja täydentäviä sivuaineopintoja, joista sovitaan kouluttajan kanssa erikseen.

JOHTAMISKOULUTUS JA MUU TEOREETTINEN KOULUTUS

Erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen johtamiskoulutus. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan pysyvääismääräysten edellyttämällä tavalla.

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee suorittaa tiedekunnan hyväksymä säteilysuojauskoulutus, jonka laajuus on 1 op.

KARIOLOGIA JA ENDODONTIA SIVUAINEENA

Kariologian ja endodontian sivuaineopintoja suorittava hoitaa ko. alueen potilaita ja suorittaa sivuaineen kirjallisen kuulustelun.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma, jossa sovitaan koulutuksen sisällöstä ja suoritustavasta. Koulutettava seuraa tiedollista ja taidollista kehittymistään pitämällä lokikirjaa. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai kouluttajan kanssa säännöllisesti koulutuksen edistymistä.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallinen erikoisalakohmainen kuulustelu järjestetään koulutusyksiköiden yhteistyönä.

Oheisesta linkistä löytyy tiedot tenttiajankohdista ja kuulusteluvaatimuksista

<http://www2.uef.fi/fi/laake/valtakunnallinen-kuulustelu1>

KLINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA

PAINOTUSALA: PROTETIIKKA JA PARENTAFYSIOLOGIA

3 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö: Professori Kirsi Sipilä
Itä-Suomen yliopisto
Hammaslääketieteen yksikkö
Yliopistonranta 1, PL 1627
70211 KUOPIO
puh. 050 4423654
s-posti: kirsi.sipila@uef.fi

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee parentaelimistön toimintahäiriöiden diagnostiikan ja hoidon
- kykenee suorittamaan alaan kuuluvat diagnostiset ja hoidolliset toimenpiteet
- kykenee suorittamaan purentaan kuntoutukseen tähtäävät proteettiset toimenpiteet
- osaa tehdä yhteistyötä hammaslääketieteen ja lääketieteen erikoisalojen kanssa liittyen erikoisalansa diagnostiikkaan ja hoitoon
- omaa riittävät tiedot ja osaa hankkia tietoa liittyen omaan erikoisalaansa ja tätä läheisesti sivuavilta lääketieteen ja hammaslääketieteen osa-alueilta
- kykenee toimimaan erikoisalansa opettajana terveydenhuollon henkilöstön koulutuksessa
- omaa kokemusta moniammatillisesta yhteistyöstä
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Käytännön palvelun kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa. Lisäksi käytännön palveluun voi sisältyä toimimista protetiikan ja parentafysiologian alan opetus- ja tutkimustehtävissä, kuitenkin siten että tutkimuksen osuus on enintään 6 kuukautta.

Käytännön palvelun voi suorittaa osittain osa-aikaisesti. Tällöin käytännön palvelu pitenee vastaavasti.

TEOREETTINEN KOULUTUS

Pääainekoulutus

Protetiikan ja parentafysiologian teoreettinen koulutus koostuu kurssimuotoisesta koulutuksesta, toimipaikkakoulutuksesta sekä toimimisesta erikoisalansa kouluttajana ja/tai opettajana. Pääaineeseen keskittyvä koulutus käsittää vähintään 2,5 vuotta kokonaiskoulutusajasta. Kurssimuotoinen koulutus koostuu valtakunnallisista ja kansainvälisistä erikoisalan koulutustilaisuuksista tai muista soveltuvista koulutustilaisuuksista tai osallistumisesta lääketieteen lisensiaatin perusopintoihin.

Koulutukseen kuuluu kurssimuotoista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa.

Toimipaikkakoulutus käsittää kirjallisuuden referointeja, seminaareja, tapauselostuksia ja demonstraatioita. Koulutuksessa käydään läpi erikoisalan teoriapohjaa kirjallisuuteen perustuen. Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy osallistuminen soveltuvin osin muiden hammaslääketieteen oppialojen koulutustilaisuuksiin ja potilasseminaareihin. Erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia kaksi kirjallisuustutkielmaa ja antaa oma erikoisalansa opetusta ja/tai täydennyskoulutusta. Toimipaikkakoulutusta kuuluu koulutukseen 4–6 tuntia viikossa.

Teoreettiseen koulutukseen voi sisältyä myös protetiikan ja parentafysiologian alan tutkimusta.

Sivuaineopetus

Koulutukseen kuuluu pääainetta tukevia ja täydentäviä sivuaineopintoja, joista sovitaan kouluttajan kanssa erikseen.

JOHTAMISKOULUTUS JA MUU TEOREETTINEN KOULUTUS

Erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen johtamiskoulutus. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan pysyvääsmääräysten edellyttämällä tavalla.

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee suorittaa tiedekunnan hyväksymä säteilysuojauskoulutus, jonka laajuus on 1 op.

PROTETIIKKA JA PARENTAFYSIOLOGIA SIVUAINEENA

Protetiikan ja parentafysiologian sivuaineopintoja suorittava hoitaa ko. alueen potilaita ja suorittaa sivuaineen kirjallisen kuulustelun.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma, jossa sovitaan koulutuksen sisällöstä ja suoritustavasta. Koulutettava seuraa tiedollista ja taidollista kehittymistään pitämällä lokikirjaa. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai kouluttajan kanssa säännöllisesti koulutuksen edistymistä.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallinen erikoisalakohdainen kuulustelu järjestetään koulutusyksiköiden yhteistyönä.

Oheisesta linkistä löytyy tiedot tenttiajankohdista ja kuulusteluvaatimuksista

<http://www2.uef.fi/fi/laake/valtakunnallinen-kuulustelu1>

TERVEYDENHUOLTO

3 vuoden koulutusohjelma

Vastuuhenkilö:

Professori Liisa Suominen
Itä-Suomen yliopisto
Hammaslääketieteen yksikkö
Yliopistonranta 1, PL 1627
70211 KUOPIO
puh. 040 355 2442
s-posti: liisa.suominen@uef.fi

KOULUTUKSEN YLEISKUVAUS

Terveystenhuollon erikoishammaslääkärikoulutus suoritetaan yliopiston hyväksymässä erikoisalan koulutukseen tarkoitettussa virassa, toimessa tai tehtävässä. Koulutusohjelman kokonaispituus on 3 vuotta. Koulutusajasta vähintään 9 kk suoritetaan terveystenkeskuksessa.

KOULUTUKSEN TAVOITTEET

Terveystenhuollon erikoishammaslääkäriin tulee:

- tuntee terveyden, sairauden ja sosiaalisen ympäristön kehityssuunnat Suomessa ja maailmalla sekä ymmärtää näiden vaikutukset omaan toimintaympäristöön
- ymmärtää terveydenhuollon toimintatapojen perusteena olevan tieteellisen tiedon karttumisprosessi sekä osata kriittisesti arvioida, soveltaa ja tuottaa tutkimustietoa oman toimintaympäristön tarpeisiin
- osata arvioida väestön terveystenpalvelujen tarvetta, niiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja laatua
- tuntee terveydenhuollon suunnittelu- ja päätöksentekojärjestelmä sekä terveystenhuoltoa koskevat säädökset ja etiikka
- tuntee suuarterveyden edistämiskeinot ja suusairauksien ehkäisymenetelmät sekä osata soveltaa niitä toimintaympäristössään
- tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon moniammatillisen johtamisen perusteet ja osata soveltaa näitä omassa toimintaympäristössä
- osata kriittisesti arvioida omaa toimintaansa ja omaksua jatkuvan oppimisen toimintamalli

KOULUTUKSEN SISÄLTÖ

Koulutus koostuu käytännön koulutuksesta, joka sisältää toimipaikkakoulutuksen, teoreettisesta koulutuksesta sekä oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämistä ja arvioinnista. Lisäksi koulutukseen kuuluu valtakunnallinen erikoisalakohdainen kuulustelu.

KÄYTÄNNÖN KOULUTUS

Terveystenhuollon koulutusohjelman käytännön koulutus sisältää toimimisen terveydenhuollon suunnittelu-, seuranta- ja arviointitehtävissä siihen soveltuvissa organisaatioissa (esim. yliopisto, sosiaali- ja terveystenministeriö, THL, Kela, aluehallintovirasto, terveystenkeskus, yliopistosairaala). Koulutuksesta vähintään 9 kk tulee suorittaa terveystenkeskuksessa.

Käytännön koulutukseen liittyy toimipaikkakoulutus, joka sisältää osallistumisen organisaatioiden säännölliseen toimintaan kuten kokouksiin, seminaareihin ja koulutustilaisuuksiin.

TEOREETTINEN KOULUTUS

Teoreettisten opintojen tavoitteena on perehdyttää koulutettava terveydenhuollon hallinto- ja asiantuntijatehtävissä tarvittaviin tietoihin, taitoihin ja niiden soveltamiseen. Opinnot valitaan niin, että ne muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joka rakentuu oppijan aiemman tiedon ja kokemuksen sekä tavoitteiden mukaan. Erityisesti perehdytään tiedon hankintaan ja kriittiseen arviointiin, omaa toimintaympäristöä koskevan tiedon tuottamiseen, menetelmäopintoihin, hallintoon, johtamiseen, suunnitteluun sekä eettisiin ja taloudellisiin kysymyksiin. Teoreettisia opintoja tulee olla 80 opintopistettä, joiden lisäksi tehdään oppinnäytetyö, joka on laajuudeltaan 20 opintopistettä.

JOHTAMISKOULUTUS 10 - 30 op

Tutkintoon sisältyy pakollinen ”Moniammatilliset johtamisopinnot” 10 op. Se suoritetaan valtakunnallisesti yhtenäisen sisältövaatimuksen mukaisesti jonkin yliopiston koulutusyksikön hyväksymän ohjelman mukaisesti. Moniammatillisten johtamisopintojen 10 op:n lähijaksoja ei voi korvata muilla hallinnon koulutuksilla.

Moniammatillinen johtamiskoulutus voidaan sisällyttää henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan sekä käytännön koulutukseen että teoreettiseen koulutukseen.

KOULUTUKSEN ARVIOINTI

Erikoistuva hammaslääkäri laatii koulutuksen alussa henkilökohtaisen oppimissuunnitelman, jota tarkennetaan opintojen edetessä. Henkilökohtaisen oppimissuunnitelman pohjana ovat erikoistuvan ja kouluttajan yhdessä asettamat tavoitteet koulutukselle. Oppimista arvioidaan asetettujen tavoitteiden pohjalta säännöllisin väliajoin, kuitenkin vähintään vuosittain. Arvioinnin tukena käytetään säännöllisesti päivitettävää oppimispäiväkirjaa. Erikoistuva hammaslääkäri arvioi myös saamaansa koulutusta ja sen toimivuutta.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallinen erikoisalakohdainen kuulustelu järjestetään koulutusyksiköiden yhteistyönä.

Oheisesta linkistä löytyy tiedot tenttiajankohdista ja kuulusteluvaatimuksista

<http://www2.uef.fi/fi/laake/valtakunnallinen-kuulustelu1>

SUU- JA LEUKAKIRURGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Jari Kellokoski
Itä-Suomen yliopisto
Hammaslääketieteen yksikkö
Itä-Suomen Yliopisto
Yliopistonranta 1, PL 1627
70211 KUOPIO
puh. 017 173 311/vaihde
s-posti jari.kellokoski@kuh.fi

YLEISTÄ

Suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkärikoulutus on mahdollista suorittaa hammaslääkärin perustutkinnon pohjalta. Erikoiskoulutuksen aikana hammaslääkärit saavat täydentävää lääketieteen koulutusta. Tästä koulutusohjelmasta valmistuu suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäreitä.

KOULUTUKSEN RAKENNE JA TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on antaa koulutettavalle riittävät tiedot ja taidot suu- ja leukakirurgian eri osa-alueilta, jotta hän saavuttaisi kyvyn kriittiseen, tieteelliseen tutkimukseen perustuvaan, itsenäiseen ja kokonaisvaltaiseen työskentelyyn suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkärinä.

Suu- ja leukakirurgian opintojen lisäksi koulutuksessa perehdytään moniammatilliseen johtamis- koulutukseen (MOJO) ja yhteistyöhön.

Koulutusohjelman suoritettuaan suu- ja leukakirurgian spesialistin tulee

- kyetä itsenäisesti toimimaan alansa spesialiteetin tehtävissä siten, että hän hallitsee suu- ja leukakirurgiaan alaan kuuluvien tautien patogeneesin, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen
- hallita leikkausindikaatioiden ja leikkauskelpoisuuden arvioinnin sekä leikkausmenetelmän valinnan ja preoperatiivisen tutkimuksen ja hoidon
- suoriutua itsenäisesti suu- ja leukakirurgiaan kuuluvasta elektiivisestä ja päivystyksellisestä leikkaustoiminnasta
- kyetä toimimaan alansa opetus-, suunnittelu-, kehittämis- ja konsultaatiotehtävissä
- osata arvioida hoidon tuloksia tieteellisin menetelmin
- olla perehtynyt ja osata hyödyntää niitä hammaslääketieteen ja lääketieteen osa-alueita, jotka sivuavat keskeisesti suu- ja leukakirurgiaa, ja kyettävä osallistumaan näiden erikoisalojen väliseen yhteistyöhön.

KOULUTUKSEN SISÄLTÖ

1. Yleisopinnot, teoreettinen koulutus

Erikoistumiskoulutukseen sisältyy käytännön palvelun lisäksi teoreettista koulutusta, joka toteutetaan pääosin kiinteästi liittyneenä käytännön palveluun seminaarimuotoisena. Lisäksi koulutus voi koostua valtakunnallisista ja kansainvälisistä koulutusyksikön ulkopuolisista suu- ja leukakirurgian ja sitä sivuavien erikoisalojen koulutustilaisuuksista, hammaslääkäri- ja lääkäripäivien koulutustilaisuuksista, joiden sisältö vastaa tasoltaan ja laajuudeltaan teoreettisten opintojen sisällön tavoitteita. Toimipaikkakoulutuksen laajuus on noin 4-6 tuntia viikossa.

Kouluttaja ja koulutettava laativat erikoistumisen alussa yhdessä teoreettisten opintojen koulutussuunnitelman, jota tarkennetaan erikoistumisen edetessä. Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen laajuus on noin 100 tuntia.

Yleisopinnot järjestetään soveltuvien osin yhteisinä muiden hammaslääketieteen ja lääketieteen erikoiskoulutusohjelmien kanssa.

2A. Täydentävä lääketieteellinen koulutus

Opinnot suoritetaan osaksi lääketieteen peruskoulutuksen ja erikoislääkärikoulutuksen sekä osaksi erikoishammaslääkärikoulutuksen yhteydessä. Koulutus käsittää soveltuvien osin teoreettisia opintoja ja sairaalapalvelua esimerkiksi seuraavilta alueilta: sydän- ja verisuonisairaudet, gastroenterologia, munuais- ja virtsaelinsairaudet, endokrinologia ja hematologia, radiologia, ihotaudit, anestesiologia ja tehohoito, ortopedia ja traumatologia, reumatologia, neurokirurgia, keuhkotaudit, korva-, nenä- ja kurkkutaudit, neurologia, syöpätaudit, fysiatria sekä silmätaudit.

2B. Täydentävä hammaslääketieteellinen koulutus

Koulutukseen tulevalle henkilölle kootaan osioita sekä perus- että jatkokoulutuksen opinnoista eli tehdään henkilökohtainen opetussuunnitelma (HOPS).

Opinnot suoritetaan muiden hammaslääketieteen erikoisalojen koulutuksen yhteydessä. Koulutus käsittää teoreettisia opintoja ja kliinistä palvelua esimerkiksi seuraavilta hammaslääketieteen osa-alueilta: hammaslääketieteellinen radiologia, hammasprotetiikka, kariologia ja endodontia, parentafysiologia, ortodontia, parodontologia, pedodontia ja suupatologia.

3. ERIKOISALAKOHTAISET OPINNOT

Kliiniset opinnot

Erikoisalan kliininen palvelu, joka suoritetaan Kuopion yliopistollisen sairaalan suu- ja leukasairauksien klinikassa, jakautuu 6 vuoden ajalle. Osa kliinisestä palvelusta voidaan suorittaa myös tiedekunnan hyväksymässä muussa keskussairaalassa. Kliinisestä palvelusta 9 kuukautta tulee suorittaa terveyskeskuksessa. Opiskelija palvelee koulutusvirassa suorittaen kuhunkin koulutusvaiheeseen soveltuvia tutkimus- ja hoitotoimenpiteitä. Itsenäisesti suoritetuista ja avustetuista leikkaustoimenpiteistä pidetään lokikirjaa. Keskeinen osa erikoisalakohtaisista opinnoista tapahtuu kliinisen palvelun yhteydessä eri erikoisalojen specialistien antamana työnohjauksena. Suu- ja leukakirurgian alan tutkimus- ja opetustyötä tai muuta suu- ja leukakirurgista palvelua voidaan hyväksyä erikoistumiseen. Enimmillään yllä tarkoitettuja palveluja voidaan kouluttajan päätöksellä hyväksyä erikoistumispalveluksi yhteensä 18 kuukautta.

Käytännön koulutus sisältää jatkokoulutettavan osallistumisen suu- ja leukakirurgiseen päivitykseen sekä itsenäisesti että avustavana leikkaajana osallistumisen keskeisiin suu- ja leukakirurgisiin toimenpiteisiin ja hoitoihin.

4. ERIKOISALAKOHTAISET PALVELUT

Suu- ja leukakirurgian erikoistumiskoulutus tapahtuu ensisijaisesti erikoisalan toimipisteissä. Työn itsenäisyyttä ja vaatimustasoa nostetaan erikoistujan osaamisen karttuessa asteittain päätyen alan specialistilta edellytettäviin perusvalmiuksiin.

Suu- ja leukakirurgian diagnostinen ja hoidollinen toimialue jaetaan seuraaviin osa-aloihin:

- Dentoalveolaarinen kirurgia
- Suun limakalvosairaudet
- Suun pehmytkudosten hyväläatuiset kasvaimet
- Leukaluiden hyväläatuiset kystat ja -kasvaimet
- Akuutit ja krooniset hammasperäiset tulehdukset
- Leuka- ja kasvomurtumat
- Leukojen tulehdukselliset sairaudet (osteomyeliitti, osteoradioneekroosi)
- Preproteettinen ja implantologinen kirurgia
- Purentaelimistön häiriöt ja kiputilat
- Leukanivelsairaudet ja leukanivelkirurgia
- Purentaan ja kasvojen luustolliset poikkeavuudet (ortognaattinen ja kraniofakiaalinen kirurgia)
- Kielen sairaudet
- Sylkirauhasairaudet
- Huuli-suulakihalkiot
- Suun, leukojen ja kasvojen alueen kiputilat, tuntopuutokset ja oireet
- Suun ja leukojen pahanläatuiset kasvaimet
- Leukojen ja kasvojen alueen kudospuutosten rekonstruktiot
- Vaikeiden systeemisten poikkeavuuksien, syndroomien ja yleissairauksien tai niiden hoidon aiheuttamat suun alueen muutokset, komplikaatiot ja riskit
- Uniapnean hammaslääketieteellinen diagnostiikka ja leukakirurginen hoito

5. MONIAMMATILLINEN JOHTAMISKOULUTUS (MOJO)

Erikoistumisopinto-oikeuden saaneet erikoistuvat lääkärit ja hammaslääkärit suorittavat kymmenen (10) opintopisteen laajuiset pakolliset johtamisopinnot. Johtamiskoulutuksen (10 op) suorittaneet voivat hakeutua lähijohtajapätevyyteen (30 op) johtavaan koulutukseen.

6. LOKIKIRJA, YKSILÖLLINEN KOULUTUSSUUNNITELMA, ARVIOINTI JA OHJAUS

Erikoistuva laatii yhdessä koulutuksen vastuuhenkilön kanssa koulutuksen alussa henkilökohtaisen opintosuunnitelman, joka sisältää käytännön palvelun, teoreettisen koulutuksen ja täydentävän lääketieteen koulutuksen jaksot. Oppiminen on nousujohteista ja koulutuksen vastuuhenkilö ja erikoistuva arvioivat sitä säännöllisin väliajoin. Arvioinnin tukena käytetään kliinisiä ja teoreettisia opintosuorituksia sisältävää lokikirjaa sekä erikoistuvan ja ohjaajien täyttämää arviointilomaketta. Kliinisten suoritteiden vaatimukset vastaavat sisällöllisesti ja määrällisesti European Board of OroMaxillofacial Surgeryn vaatimustasoa, ottaen huomioon kansainvälisissä hoitokäytännöissä ja valtakunnallisessa potilasmateriaalissa vallitsevat eroavuudet.

Jokaisen erikoistujan edellytetään tekevän itsenäisesti tai yhteistyönä laajahkon kirjallisuuskatsauksen, tutkimustyön tai potilastapausselostuksen, ja sen pohjalta kirjoitetun raportin tai julkaisun. Vaatimustasona pidetään, että työ olisi tarjottavissa julkaisuksi kansainväliseen tai kansalliseen julkaisusarjaan.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallinen erikoisalakohtainen kuulustelu järjestetään koulutusyksiköiden yhteistyönä. Oheisesta linkistä löytyy tiedot tenttiajankohdista ja kuulusteluvaatimuksista <http://www2.uef.fi/fi/laake/valtakunnallinen-kuulustelu1>

ASETUS 56/2015

Annettu Helsingissä 29 päivänä tammikuuta 2015

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 4 §:n 3 momentin ja 4 a §:n 3 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettussa lääketieteen tai hammaslääketieteen ylempiä korkeakoulututkintoja antavissa yliopistoissa suoritettavasta erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksesta, jotka ovat yliopistojen ammatillista jatkokoulutusta.

Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta voivat Suomessa antaa Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Oulun yliopisto, Tampereen yliopisto ja Turun yliopisto.

2 §

Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen tavoitteet

Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen tavoitteena on perehdyttää lääkäri tai hammaslääkäri erikoisalansa tieteelliseen tietoon ja tiedonhankintaan ja antaa hänelle valmiudet alansa erikoislääkärin tai erikoishammaslääkärin tehtäviin, ammattitaidon ylläpitämiseen ja erikoisalansa kehittämiseen sekä toimimiseen erikoislääkärinä tai erikoishammaslääkärinä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Koulutuksen tulee antaa erikoislääkärille tai erikoishammaslääkärille valmiudet hallita vaativia diagnostisia menetelmiä sekä suunnitella ja toteuttaa erikoisalansa vaativa sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito yksilö- ja väestötasolla. Koulutuksen tavoitteena on lisäksi, että lääkäri tai hammaslääkäri perehtyy terveydenhuollon johtamiseen, hallintoon, suunnitteluun ja moniammatilliseen yhteistyöhön.

3 §

Yhteistyöelimet

Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta sekä yleislääketieteen erityiskoulutusta koskevissa kysymyksissä valtakunnallisena koordinaatioelimenä toimii terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 41 §:ssä tarkoitettu neuvottelukunta tai sen jaosto.

Kunkin erikoislääkäri- tai erikoishammaslääkärikoulutusta antavan yliopiston yhteydessä on lisäksi alueellista yhteistyötä varten erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen sekä yleislääketieteen erityiskoulutuksen alueellinen neuvottelukunta. Neuvottelukunnassa on ainakin yliopiston, erityisvastuualueen sairaanhoitopiirien kuntayhtymien sekä perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon toimintayksiköiden nimeämiä jäseniä sekä erikoistumiskoulutuksessa olevien edustus.

4 §

Erikoislääkärikoulutuksen järjestäminen

Erikoislääkärikoulutus järjestetään koulutusohjelmana, jonka pituus täysipäiväisenä ohjattuna opiskeluna joko viisi tai kuusi vuotta.

Koulutusohjelmat, joiden pituus on viisi vuotta, ovat:

- 1) foniatria;
- 2) fysiatria;
- 3) geriatria;
- 4) kliininen kemia;
- 5) kliininen mikrobiologia;
- 6) kliininen neurofysiologia;
- 7) korva-, nenä- ja kurkkutaudit;
- 8) liikuntalääketiede;
- 9) oikeuslääketiede;
- 10) patologia;
- 11) perinnöllisyyslääketiede;
- 12) silmätaudit;
- 13) syöpätaudit;
- 14) terveydenhuolto.

Koulutusohjelmat, joiden pituus on kuusi vuotta, ovat:

- 1) akuuttilääketiede;
- 2) anestesiologia ja tehohoito;

- 3) endokrinologia;
- 4) gastroenterologia;
- 5) gastroenterologinen kirurgia;
- 6) ihotaudit ja allergologia;
- 7) infektiosairaudet;
- 8) kardiologia;
- 9) keuhkosairaudet ja allergologia;
- 10) kliininen farmakologia ja lääkehoito;
- 11) kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede;
- 12) kliininen hematologia;
- 13) käsikirurgia;
- 14) lastenkirurgia;
- 15) lastenneurologia;
- 16) lastenpsykiatria;
- 17) lastentaudit;
- 18) naistentaudit ja synnytykset;
- 19) nefrologia;
- 20) neurokirurgia;
- 21) neurologia;
- 22) nuorisopsykiatria;
- 23) oikeuspsykiatria;
- 24) ortopedia ja traumatologia;
- 25) plastiikkakirurgia;
- 26) psykiatria;
- 27) radiologia;

- 28) reumatologia;
- 29) sisätaudit;
- 30) suu- ja leukakirurgia;
- 31) sydän- ja rintaelinkirurgia;
- 32) työterveyshuolto;
- 33) urologia;
- 34) verisuonikirurgia;
- 35) yleiskirurgia;
- 36) yleislääketiede.

Erikoislääkärikoulutuksen yhteisistä osuuksista voidaan muodostaa yhteinen koulutusrunko, kun se on perusteltua yhteisen aineksen laajuuden ja erikoislääkärin tehtävissä tarvittavien valmiuksien vuoksi.

5 §

Erikoishammaslääkärikoulutuksen järjestäminen

Erikoishammaslääkärikoulutus järjestetään koulutusohjelmana, jonka vähimmäispituus täysipäiväisenä ohjattuna opiskeluna on kolme vuotta.

Koulutusohjelmat, joiden pituus on kolme vuotta, ovat:

- 1) hammaslääketieteellinen diagnostiikka;
- 2) hampaiston oikomishoito;
- 3) kliininen hammashoito;
- 4) terveydenhuolto.

Suu- ja leukakirurgian koulutusohjelman pituus on kuusi vuotta.

6 §

Erikoislääkärikoulutuksen suorittaminen

Erikoislääkärikoulutuksen suorittamiseksi lääkärin tulee:

- 1) suorittaa hyväksytysti 4 §:n 2 momentin mukaisessa koulutusohjelmassa vaadittu viiden vuoden käytännön koulutus tai 4 §:n 3 momentin mukaisessa koulutusohjelmassa vaadittu kuuden vuoden käytännön koulutus kouluttajan ohjaamana yliopiston hyväksymässä erikoisalan koulutukseen tarkoitettussa virassa, toimessa tai tehtävässä sekä osallistua tänä aikana yliopiston hyväksymällä tavalla säännölliseen toimipaikkakoulutukseen;
- 2) suorittaa yliopiston hyväksymä teoriakoulutus;
- 3) osallistua oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin;
- 4) suorittaa yliopistojen yhteistyönä järjestettävä valtakunnallinen erikoisalakohmainen kuulustelu.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua koulutusajasta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistollisen sairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään yhdeksän kuukautta terveyskeskuksessa.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei terveyskeskuksessa suoritettavaa koulutusaikaa lukuun ottamatta koske seuraavia koulutusohjelmia:

- 1) foniatria;
- 2) kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede;
- 3) kliininen kemia;
- 4) kliininen mikrobiologia;
- 5) kliininen neurofysiologia;
- 6) neurokirurgia;
- 7) oikeuslääketiede;
- 8) perinnöllisyyslääketiede;
- 9) suu- ja leukakirurgia;
- 10) syöpätaudit.

Yliopisto voi myöntää erikoisalakohtaisesti luvan poiketa 2 momentissa säädetystä yliopistollisen sairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutuksen kestoa koskevasta vaatimuksesta, jos keskussairaalat tai muut sairaalat eivät voi osoittaa koulutuspaikkaa kohtuullisen ajan kuluessa. Ennen luvan myöntämistä yliopiston on pyydettävä asiasta lausunto 3 §:ssä tarkoitettulta erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen alueelliselta neuvottelukunnalta. Lupa voidaan myöntää enintään kolmen vuoden ajaksi.

Yliopisto antaa todistuksen suoritetusta erikoislääkärikoulutuksesta.

7 §

Erikoishammaslääkärikoulutuksen suorittaminen

Erikoishammaslääkärikoulutuksen suorittamiseksi hammaslääkäriin tulee:

- 1) suorittaa hyväksytysti 5 §:n 2 momentin mukaisessa koulutusohjelmassa vaadittu kolmen vuoden käytännön koulutus tai 5 §:n 3 momentin mukaisessa koulutusohjelmassa vaadittu kuuden vuoden käytännön koulutus kouluttajan ohjaamana yliopiston hyväksymässä erikoisalan koulutukseen tarkoitettussa virassa, toimessa tai tehtävässä sekä osallistua tänä aikana yliopiston hyväksymällä tavalla säännölliseen toimipaikkakoulutukseen;
- 2) suorittaa yliopiston hyväksymä teoriakoulutus;
- 3) osallistua oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin;
- 4) suorittaa yliopistojen yhteistyönä järjestettävä valtakunnallinen erikoisalakohtainen kuulustelu;
- 5) työskennellä päätoimisesti hammaslääkäriin kliinisissä tehtävissä vähintään kaksi vuotta ennen erikoishammaslääkärikoulutuksen aloittamista.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua koulutusajasta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistollisen sairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään yhdeksän kuukautta terveyskeskuksessa.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei terveyskeskuksessa suoritettavaa koulutusaikaa lukuun ottamatta koske hammaslääketieteellisen diagnostiikan eikä suu- ja leukakirurgian koulutusohjelmaa.

Yliopisto voi myöntää erikoisalakohtaisesti luvan poiketa 2 momentissa säädetystä yliopistollisen sairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutuksen kestoa koskevasta vaatimuksesta, jos keskussairaalat tai muut sairaalat eivät voi osoittaa koulutuspaikkaa kohtuullisen ajan kuluessa. Ennen luvan myöntämistä yliopiston on pyydettävä asiasta lausunto 3 §:ssä tarkoitettulta erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen alueelliselta neuvottelukunnalta. Lupa voidaan myöntää enintään kolmen vuoden ajaksi.

Yliopisto antaa todistuksen suoritetusta erikoishammaslääkärikoulutuksesta.

8 §

Yleislääketieteen erityiskoulutus

Yleislääketieteen erityiskoulutukseen voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut Suomessa lääketieteen lisensiaatin tutkinnon tai ulkomailla vastaavan koulutuksen, joka kuuluu lääkärintoimen harjoittamisen vaatimuksiin.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen tavoitteena on perehdyttää lääkäri perusterveydenhuollossa toimivan lääkärin tehtäviin, terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään sekä yhteistyöhön terveydenhuollon ja sosiaalihuollon alalla toimivan henkilöstön kanssa. Koulutuksen suorittamiseksi lääkärin tulee:

- 1) palvella lääkärin tehtävissä lääketieteellisen alan tutkintoja antavan yliopiston (koulutusyksikkö) hyväksymässä terveyskeskuksessa vähintään yhdeksän kuukauden ajan palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään;
- 2) palvella lääkärin tehtävissä koulutusyksikön hyväksymässä sairaalassa vähintään kuuden kuukauden ajan;
- 3) osallistua säännöllisesti 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun toimintayksikön toimipaikkakoulutukseen; sekä
- 4) suorittaa koulutusyksikön hyväksymä tai järjestämä vähintään 16 tunnin kurssimuotoinen koulutus, joka perehdyttää terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään.

Yleislääketieteen erityiskoulutus kestää kokopäiväisenä kolme vuotta. Osa koulutuksesta voidaan suorittaa osapäiväisenä, jos koulutuksen kokonaisaika ei lyhene, jos koulutuksen tavoitteet saavutetaan ja jos osapäiväinen palvelu on viikoittain vähintään 50 prosenttia kokopäiväisestä palvelusta.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksesta voidaan enintään kuuden kuukauden palvelu suorittaa terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetussa ja koulutusyksikön hyväksymässä muussa yleislääkärin tehtäviin suuntautuvassa terveydenhuollon laitoksessa tai yksikössä kuin 2 momentin tai 1 tai 2 kohdassa tarkoitetussa toimintayksikössä. Koulutukseksi voidaan lisäksi hyväksyä lääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavaan koulutukseen sisältyvästä käytännön opetuksesta enintään yksi vuosi, kun käytännön opetus on saatu koulutusyksikön hyväksymässä sairaalassa tai terveyskeskuksessa.

Koulutusyksikkö antaa todistuksen lääkärin yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittamisesta.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2015.

Tämän asetuksen voimaan tullessa valtioneuvoston asetuksen 420/2012 mukaan erikoislääkäri- tai erikoishammaslääkärin tutkintoa suorittava siirtyy tämän asetuksen mukaiseen koulutusohjelmaan. Tämän asetuksen voimaan tullessa valtioneuvoston asetuksen 377/2011 mukaan yleislääketieteen erityiskoulutusta suorittava siirtyy tämän asetuksen mukaiseen yleislääketieteen erityiskoulutukseen.

Tämän asetuksen voimaan tullessa erikoislääkärikoulutuksessa olevaan voidaan kuitenkin hänen niin halutessaan soveltaa tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä vuoden 2022 loppuun saakka ja erikoishammaslääkärikoulutuksessa olevaan vuoden 2020 loppuun saakka. Yliopisto ei kuitenkaan anna koulutuksen suorittamisesta tutkintotodistusta, vaan tämän asetuksen 6 §:n 5 momentissa tai 7 §:n 5 momentissa tarkoitetun todistuksen.

Tämän asetuksen 8 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua palvelussuhdetta kuntaan tai kuntayhtymään ei sovelleta niihin lääkäreihin, jotka ovat saaneet lääkärin perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta annetussa asetuksessa (1435/1993) tarkoitetun perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen suorittamista koskevan opinto-oikeuden ennen 1 päivää syyskuuta 2010.

Yliopistot päättävät järjestelyistä, joita tämän asetuksen mukaiseen koulutukseen siirtymiseen liittyy.

Helsingissä 29 päivänä tammikuuta 2015

Peruspalveluministeri
Susanna Huovinen

Hallitussihteeri
Eila Mustonen